

Birleşiniz Bütün Dünyanın Mazlum ve Fakir Halkları

YENİ DÜNYA

No: 20 (Mayıs) 18 (Cumartesi) 1919 uncu Yıl

<p>Münderecat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- Kıssadan hisse. M. Suphi 2- Şûrâların küşâdı 3- Komünist Fırkasının programı. 4- Açık sütunlar 5- Yer - dünya (Filyetof) 6- Kırım maarif işleri hakkında müşavere 7- Türkiye'ye dair havadis 8- Kızıl Ordu neferi arkadaş 9- Kırım haberleri 10- Dahilî haberler 11- Hariciye haberleri 	<p>"Yeni Dünya" gazetesi "Türk" Komünistleri Teşkilâtının nâşir-i efkârıdır. Haftada iki defa olmak üzere şimdilik Simferopol - Akmesçit şehrinde çıkar.</p> <p>Gazetesinin abone bahası:</p> <p>Altı aylığı : 40 ruble</p> <p>Seneliği : 80 ruble</p> <p>Üç aylığı : 20 ruble</p> <p>Bir nüshası 80 kapık.</p>
---	---

[Başlığın ve isminde kılentim Rusçan venturıyın]

YENİ DÜNYA GAZETESİ ABONELERİNE

Gazetemiz idaresinin Moskova'dan Akmesçit'e nakli zamanında abonelerin adres defteri kaybedilmiştir. Bunun için gazetemize abone yazılmış olan kimselerin yeniden adreslerini idarehanemize göndermeleri rica olunur.

Gazete Heyet-i İdaresi

- 2 -

İşçi ve Rençber Yoldaşlar !

Yazınız ! Yazınız ! Yazınız !

Her ne derdiniz her ne düşünceniz her ne sıkıntınız var ise korkmadan imlânız doğru olmasa bile yazınız, gönderiniz!

KISSADAN HİSSE

Odessa kahramanı Grigoryef'in beklenilmeyen bir zamanda, işçi ve köylü şûrâları hâkimiyetine karşı ayaklanması, ve bu kıyam etrafındaki vakalar işçi ve köylü milleti için çalışan, bu yolda her türlü mukaddesatını feda eden inkılâpçılara büyük bir ders-i ibret verse gerektir.

Vaktiyle, Çarlık zamanında, İkinci Nikolay'ın bir miralay olan Grigoryef inkılâptan sonra sosyalistlik davasında bulunuyor. Ukrayna fâdasında Petlora ile münasebete geçiyor; fakat Kızıl Ordu karşısında Petlora'nın yenileceğini görünce işçi ve köylü şûrâlarına taraf çıkıyor. Ukrayna Kızıl Ordusunun kuvvetine dayanarak Odessa'dan İngiliz ve Fransız korsanlarını kovmaya muvaffak olarak bir kahraman şöhreti de kazandıktan sonra artık bu munassab, bu şeref, bu debdebe kendisine az geliyor; şimdi de Ukrayna işçi ve köylü şûrâlarını kendi tahakkümü altına almak davasına kalkışıyor.

Mesele hikâye olunduğu kadar sade değil. Grigoryef Romanya Kırallığının Macar İşçi ve Köylü Hükûmetine karşı muharebe ilân ettiği bir zamanda ayaklanmasıyla İngiliz ve Fransız devletlerinin kanlı altın ittifakına münasebetini göstermektedir.

Galiçya'da işçi ve ahalinin de kendi şûrâlarını teşkile başlamasıyla Rusya Ukrayna işçi ve köylü hükûmetlerinin Macaristan'a koşulmasına ve bununla bütün Garbî Avrupa'da derinden yanmakta olan işçi inkılâbının ele alınmasına pek az kalmıştı.

S Grigoryef'in şöyle bir zamanda bütün dünyanın işçi ve köylü inkılâbına enseden hançer vurmak gibi alçakça hareketi elbette zengin müttefiklerin hilekâr siyasetleriyle alâkadardır; bundan şüphe yok.

Rusya'da içtimâî inkılâp başlayalıdan beri, zavallı işçi ve köylü halka zengin sınıf ve devletler tarafından sıkılan kurşunlar, tertip edilmek istenilen sülû-i kastlar... Bu yeni bir vaka değil. Taht ve taçlarının ebedî ölüm çukuruna yaklaştığını hisseden İngiliz ve Fransız emperyalistleri Şark, Şimal ve Garp hudutlarında her millet ve her hükûmet içinde, Rusya şûrâlarına karşı caniyane tertibatta bulundular. Fakat Rusya'nın şahsında temsil eden bütün dünya işçi ve köylü inkılâbı kendisine karşı olan bütün bu tertipleri Çek - Slovak ve Kolçak hudutlarında veya Arkhangel ve Kırım yalılarında yahut da Don Kazakları karşısında nasıl yıkıp berbat etmişçe, Grigoryef'i de nâmiyla, şânıyla, ordusuyla yeryüzünden kaldıracaktır. Fakat bizim için; mazlum işçi ve köylülerini birleştirip, bütün dünyanın zulmü, istibdadı yıkmaya çalışan Rus, Türk veya Tatar inkılâpçıları için, bundan alınacak bir ders-i ibret varsa o da; eski çar ve imparator ordularında, eski polis ve jandarma teşkilâtlarında nam ve şân kazanan adamların; bundan bir sene evvel Şark hududunda isyan eden sabık askerî kaymakam Moraviov gibi bugün de karşımızda kılıç oynatan Miralay Grigoryeflerin işçi ve köylü halkına sadık ve hâdim olmayacaklarıdır.

İşte bizim bugünkü kıssadan alacağımız hisse.

Mustafa Suphi

AKMESCİT İŞÇİ - KÖYLÜ ve KIZIL ORDU MEBUSLARI ŞURASININ

RESM-İ KÜŞÂDİ.

Geçen Mayıs onbeş, perşembe günü resm-i küşâdî kararlaştırılmış olan işçi, köylü ve Kızıl Ordu mebusları ilk meclisi şu gün şûrâlar Tiyatrosu zalasında tantanalı bir surette açıldı. Zalanın her tarafı yeşil çiçekler, üzerinde "Yaşasın Üçüncü Enternasyonal" "Yaşasın İçtimâî İnkılâp" ve bunun gibi daha birçok yazılarıyla doldurulmuş kızıl bayraklarla ziynet-

-4-

lenmişti. Bundan başka sahnenin iki tarafında Lenin ve Trotski yoldaşların resimleri görünüyordu. Bütün zala ve yukarıdaki katlar mebuslar ve profesyonel sayuz âzâlarıyla dolmuştu.

Yoldaş Lavar meclisin açıldığını ilân ederek Komünist fraksiyonu tarafından yalnız bugün için olarak Reis Kuvalçak Yoldaş, Muavin Burminstrof ve sekreterliğe Yegorof ile Rensiof yoldaşlar saylandığını iş'âr ediyor. Meclis tarafından gösterilen yoldaşlar kabul oluyor.

İlk olarak Kuvalçok Yoldaş söz alarak Akmescit işçileri için vaktin mühim olduğunu beyan ediyor ve Kırım'ı kara kuvvetler elinden kurtaran Kızıl Ordu sıralarından canlarını feda eden yoldaşları anmak için ayağa kalkmayı teklif ediyor. Herkes ayağa kalkıyor ve mızıkça ise "sizler kurban düştünüz" marşını çalışordu. Zalayı bir mahzuniyet ahâtâ eylemişti. Birçoklarının ellerinde mendilleri olduğu halde gözlerini siliyorlardı. Sonraki sözler Vilâyet Komitesi nâmından söyleyen Aleksakis, Şehir Komitesi nâmından Kirof yoldaşlara verildi.

Toprak İşleri Halk Komisarı Süleyman İdrisof Yoldaş Müslüman Komünistlerinin Bürosu nâmından söyledi. Yoldaş İdrisof Tatar halkının yalnız şimdi bol bol nefes alabileceğini ve yalnız şimdi Tatar işçi ve köylüsü bir milleti diğer bir millet üzerine sevk eden kendi millî şovenistleri elinden kurtulduğunu söyleyerek bütün zalanın el çarpışı arasında sözüne hitam verdi. Sonra Halk Komisarları nâmından Ulyanof Yoldaş söz alarak meclisi tebrik eyledi.

Kızıl Ordu nâmından Yoldaş Petronko meclisi tebrik ederek Akmescit Şûrâsı Kızıl Orduya bütün manâsıyla yardım göstermedikçe "Yoşasın Akmescit Şûrâsı" diye söyleyebilemeyeceğini ilân ediyor. Âsî Grigoryef'e gelince Yoldaş Petrenko buna ehemmiyet vermeyerek Yoldaş Dibenko'nun tez vakitte isyan çıkarmış Grigoryef'i mahvedeceğine kavî imanı olduğunu söylüyor.

Ayrıca olarak Yoldaş Petronko meclise; şiddetleri öteden beri işitilen ve bu kırımlara ahaliyi teşvik eden kişileri yeryüzünde mahvedecek kadar Kızıl Ordunun silâhlı kuvvete malik olduğunu söylüyor.

Bundan sonra Dyezd Şûrâsı nâmından Yoldaş Çistiyakof, Moskova Kızıl Ordusu tarafından Yoldaş Hnes, Profesyonel Sayuzlar Şûrâsı nâmından Yoldaş Burminstrof, Komünistlerin Bağ-

- 5 -

çeeli Fraksiyonu ^{yası} nâmından Yoldaş Yegorof söz söyleyerek tebrik ediyorlar.

Tebrikler sonunda ^{Mandati a} Komisyon sayılarına başlanıyor. Komünistler tarafından beş kişilik komisyon ^{aya} Nadirof, Burminstrof, Yeşuli, Zotenko ve Denisof yoldaşların itimadlığıyla kabul olunuyor. Lâkin Menşevikler ve Sol Sosyalist Revolusyonerler buna râzılık göstermeyerek komisyonun ^{anın} yedi kişiden ve kendilerinden birer âzâ kabul olmasını teklif ediyorlar. Birçok sözlerden sonra beş âzâlı ^{yaya} Mandati Komisyonu bir de Menşevik getirmeye karar veriyor.

Şûrânın ikinci meclisi pazar günü Mayıs onsekizde sabah saat onda toplanmasına karar verilerek bugünkü meclisin kapandığı ilân ediliyor. Zalada olanlar üçüncü Enternasyonalı yırılarak zalayı bırakıyorlar.

RUS KOMÜNİST (BOLŞEVİK) FİRKASININ PROGRAMI

Sermayenin temerküzü ve tecemmuflu serbest rekabeti mahvederek yirminci asırda sendikalar, fabrikalar, tröstler kinci sermayedarlar arasında ittifaklar vücuda getirmiştir ki, bu gibi ittifaklar memleketin hayat-ı iktisadiyyesinde katî bir rol oynamakta, başka sermayelerinin sanayideki sermayelerle birleşmesine hizmet etmekte ve sermayelerin büyük bir mikyasta harice çıkmasını tezyid etmektedir. Bunun kapitalist memleketlerden müteşekkil grupları daire-i ihâtasına alan tröstler nitekim, cihanı iktisaden taksim etmeye başlamış ve bu iktisadî mntıklar artık en zengin memleketler arasında taksim ve temellük edilmişlerdir. Kapitalist memleketler arasında muhakkak bir surette ihtilâf ve gerginliğin artmasına sebebiyet veren devr-i hâzıraya, yani sermaye devri - aynı zamanda cihangirlik (emperyalizm) devridir.

Bu beyan olunan ahval, kapitalist hükümetler arasında emtia pazarları, sermayelerin mahall-i sarf ve tatbik, ham eşya ve ucuz işçi menbâları ve sair gibi sebeplerden, yani dünyaya hükmetmek, zayıf ve küçük milletleri elde tutmak gibi emellerden dolayı cihangir muharebelerin zuhuruna sebebiyet vermektedir ki; 1914 - 1918 seneleri zarfında vukûa gelen ilk büyük cihangirlik harbi bu zümredendir.

Umum dünya kapitalizminin gayet yüksek derecelere kadar büyümesi, serbest rekabet

- 6 -

yerine hükümet inhisarı altındaki kapitalizmin hâkim olması, gerek bankalar ve gerek sermayedarlar ittifaklarının cemiyet dahilinde istihsalât ve istihlâkatı müşterek ve mütemî bir hale koymaya son derece müsait bir mekanizma hazırlamakta olmaları, ve diğer taraftan da kapitalizm inhisaratının büyümesiyle beraber paşalılığın dahi artması, sendikaların işçi halk üzerinde kendi tahakkümlerini ziyadeleştirmeleri, cihangir - emperyalist hükümetlerin ameleleri iktisaden esir halinde bulundurmaları, işçi halka terettüp eden siyasî ve iktisadî mücadelenin müthiş bir surette güçleşmesi ve en nihayet emperyalizm harbinin doğurduğu sefalet ve felâket; velhasıl bütün bu sayılan sebepler kapitalizm devrinin inkırazı neticesini vermiş ve yüksek bir şekilde iktisadiyat-ı müşterek devrinin kapısını açmıştır.

Emperyalizm harbinin âdilâne bir sulh ile neticelenmesi bir tarafta dursun hatta burjuvazyaya hükümetleri kendi aralarında temelli bir sulh akdine bile muvaffak olamadılar. İşte bugün gözümüzün önüne bu muharebe emperyalizm terakkiyatının bugüne kadar yetişilebilen en son kademesinde tedricî bir surette, başta proletaryat olduğu halde bütün işçi halkın burjuvazyaya karşı sınıf muharebesi şekline girmiş, girmektedir.

Proletaryatın gittikçe artan ehemmiyetli tazyiki ve bilhassa bazı memleketlerde proletaryatın elde ettiği muvaffakiyetler çalıştırıcıların mağlûbiyetlerini daha ziyade şiddetlendirmekte ve bunlar tarafından bütün dünya üzerindeki halkları kendi menfaatlerine çalıştırmak için (Milletler Derneği) vesaire gibi isimler altında umum dünyaya şâmil bir maksatta teşkilât ve kapitalist ittifakları meydana getirilmekte ve bu vasıta ile kendi kuvvetlerini bütün memleketlerdeki proletaryat hareketini durdurmak için sarf etmektedirler. Bütün bu ahval bir taraftan bazı memleketler dahilinde vukûa gelmekte olan sınıf muharebesini, diğer taraftan da proletaryat hâkimiyeti altında olan bazı memleketlerin veyahut zulüm altında bulunan esir milletlerin emperyalist hükümetlere karşı açtıkları inkılâp muharebatını yekdiğeriyle birleştirmektedir.

Şimdi ortada bir kâbilî şerâit duruyorken eski (harp düşmanlığı) talepleriyle iktifâ ederek onun şiarlarını yükselterek emperyalizm bâkî kaldığı halde beynelmilel terk-i teslihât talebinde bulunmak, beynelmilel hakem heyetleri teşkilini teklif etmek ve sair bu gibi teklifler adeta irticâ-i kârâne bir hayalperestlik olduktan maada aynı zamanda proletar-

Pasifizm -

-7-

yat sınıfı iğfal etmek ve onu iğtinâcı sınıflar elinde, silâhini alıkoymadan men ile bilâkis kendini teslim-i silâh etmeye mecbur etmek demektir.

Beşeriyeti cihangirliğin ve cihangirî muharebelerin soktuğu çıkmaz sokaktan çıkarabilecek yegâne bir şey varsa o da proletaryatın meydana getirdiği komünizm inkılâbıdır. Bu inkılâp ne kadar büyük zahmetlere bağlı olursa olsun kendi seyir ve hareketinde, mevkfen ne kadar mânialara tesadüf ederse etsin ve kendi yolu üzerinde ne kadar büyük aksül-inkılâp dalgalarına rast gelirse gelsin, nihayette proletaryat bu mücadeleden mutlaka galip çıkacaktır.

İşte umum dünya ve proletaryat inkılâbının bu suretle galip gelebilmesi için büyük medenî memleketlerdeki amele sınıflarının tam bir emniyet ve imanla hareket etmeleri, kendi aralarında kardeşcesine daha sıkı ve samimi bir ittifak vücuda getirmeleri ve harekât-ı inkılâpkâranede daha ziyade birlik göstermeleri icabetmektedir.

Lâkin proletaryat sınıfı Sosyal - Demokrat ve Sosyalist fırkalarının yüksek dairelerinde gördüğü şekilde burjuvazyalığa istihâle etmiş olan bozuk sosyalizm ile kendi münasebetini kesmedikçe ve bunlara katî ve amansız bir muharebe ilân etmedikçe yukarıda beyan olunan şartların yerine getirilebilmeleri kâbil değildir.

Burjuvazyalığa istihâle etmiş sosyalizmden maksadımız (maslahatgüzarlık) cereyanı ve (sosyal - şovenistlik) yani sözde sosyalistlik ve ifrât milletçiliktir. Meselâ 1914-1918 seneleri vukûa gelen emperyalizm harbi esnasında olduğu gibi, bazı memleketlerde sosyalistlerin kendi milletine mensup burjuvazyanın menâfiini "vatan müdafaası" ve sâire gibi yalancı şîârlar ile avutmaya ve müdafaaya çalışmaları bu kabildendir. Bu gibi cereyanların meydana almasına sebep olan başlıca hâl şudur ki; ileri gelen zengin kapitalist memleketlerin burjuvazyası müstemlekelerde zayıf milletleri esir gibi kullanarak kazandıkları sayısız kazançlarının bir kısmını sarf ile sosyalist makamlarının başında bulunan kimseleri satın almakta ve onlara sulh zamanında oldukça iyi bir yaşayış temin ederek bol bol maaşlar ile kendi hizmetlerinde kullanmaktadırlar. Emperyalistler ve sosyal-şovenistler bir taraftan burjuvazyanın dalkavuşu, hizmetçisi oldukları gibi diğer taraftan da doğrudan doğruya proletaryat düşmanlarıdır. Hele geçirdiğimiz şu mühim zamanda onların burjuvazya ile bir-ittifak elde si-

Asırlardan beri zulüm altında ezilmiş Tatar İşçi ve Köylüsü! Bugünler hürriyetini, hakkını, hâkimiyetini verecek bayram günleri. Kırım [İşçi] ve Köylü Hükûmetinin temelini kuracak sayılay günleri! Bu sayılaylarda kolunun gücünü, alnının terini hak edecek, istediğin işe, yeryüzüne çıkardığın mala sahip olacaksın. Gözünü aç dikkat et! Kendi gücünle kurduğun İşçi ve Köylü Şûrâsına seni ezen kara kuvvetler girmesin. Senin hâkimiyet tahtına senin düşmanın olan burjuvîler binip oturması. İşçi ve köylünün andını, iradesini tutacak yine işçi ve köylüdür.

Yaşasın Kırım İşçi ve Köylü Savyetleri

lâh olduğu halde proletaryat inkılâbını bastırmaya [kalkışmak] hainliğin son derecesidir.

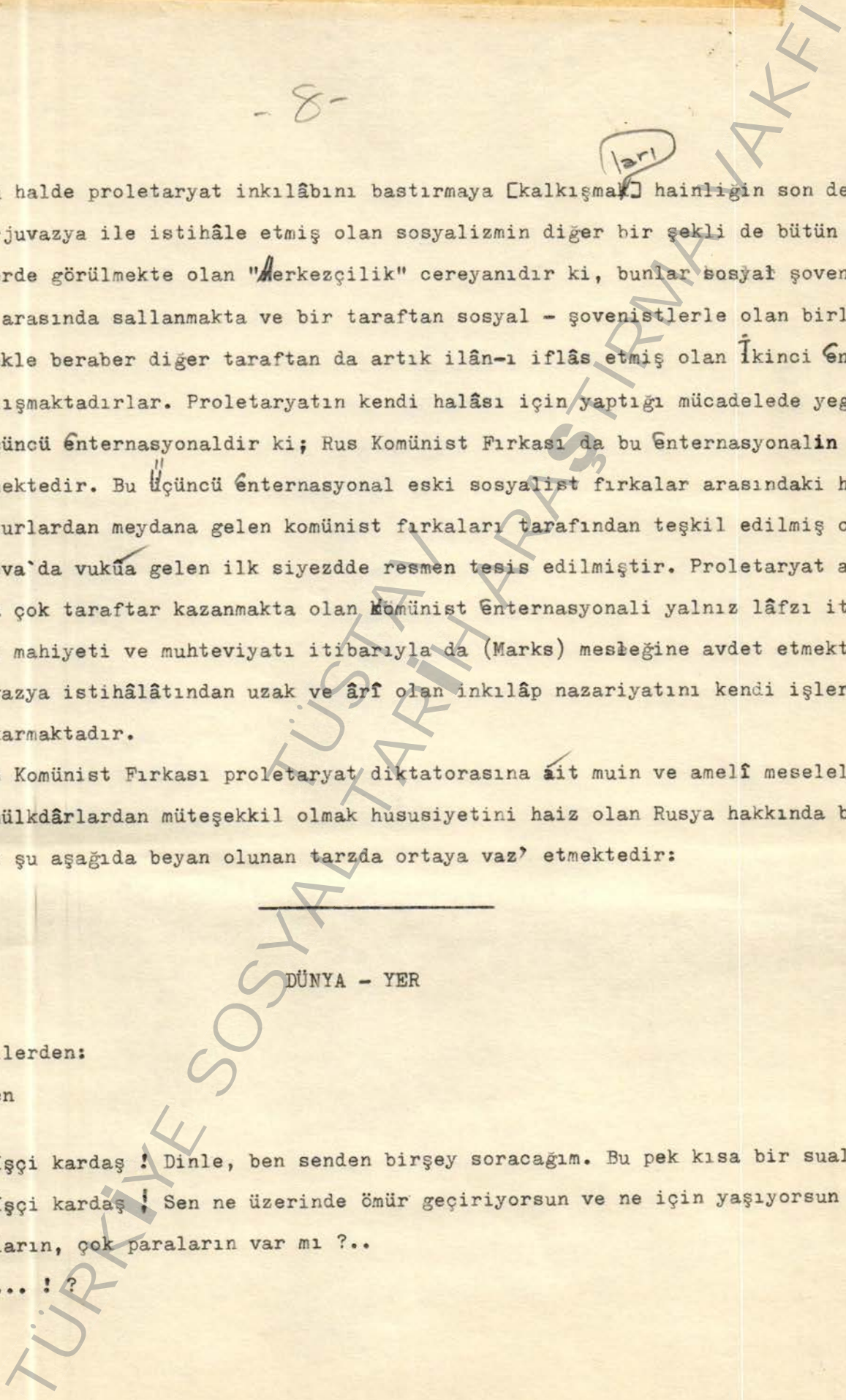
Burjuvazya ile istihâle etmiş olan sosyalizmin diğer bir şekli de bütün kapitalist memleketlerde görülmekte olan "Merkezçilik" cereyanıdır ki, bunlar sosyal şovenistlerle Komünistler arasında sallanmakta ve bir taraftan sosyal - şovenistlerle olan birliklerini müdafaa etmekle beraber diğer taraftan da artık ilân-ı iflâs etmiş olan İkinci Enternasyonalî ihyaya çalışmaktadırlar. Proletaryatın kendi halâsı için yaptığı mücadelede yegâne hakiki rehberi Üçüncü Enternasyonalîdir ki; Rus Komünist Fırkası da bu Enternasyonalînin bir bölümünü teşkil etmektedir. Bu Üçüncü Enternasyonalî eski sosyalist fırkalar arasındaki hakiki proletaryat unsurlardan meydana gelen komünist fırkaları tarafından teşkil edilmiş olup 1919 senesi Moskova'da vukûa gelen ilk siyezde resmen tesis edilmiştir. Proletaryat arasında git-tikçe daha çok taraftar kazanmakta olan Komünist Enternasyonalî yalnız lâfzî itibarıyla değil; belki mahiyeti ve muhteviyatı itibarıyla da (Marks) mesleğine avdet etmekte ve (Marks) in, burjuvazya istihâlâtından uzak ve âri olan inkılâp nazariyatını kendi işleriyle mevki-i icraya çıkarmaktadır.

Rus Komünist Fırkası proletaryat diktatorasına âit muin ve ameli meseleleri, ekseriyeti küçük mülkdârlardan müteşekkil olmak hususiyetini haiz olan Rusya hakkında bi'ttatbik bu meseleleri şu aşağıda beyan olunan tarzda ortaya vaz' etmektedir:

DÜNYA - YER

Yazan işçilerden:
Osman Deren

- İşçi kardaş ! Dinle, ben senden birşey soracağım. Bu pek kısa bir sual:
- İşçi kardaş ! Sen ne üzerinde ömür geçiriyorsun ve ne için yaşıyorsun ? Senin büyük sarayların, çok paraların var mı ?..
- ... ! ?

- 9 -

- Bilmiyormusun, anlamadın galiba !

Dinle kardeş, söyleyeyim sana, kulağını bana doğru çevir ! Evvelâ şunu söyleyim: Bizler bu toparlak, durmadan hareket eden dünyada, yer yüzünde yaşıyoruz. Arkadaş ! Sen korkma, ben fakirim diye gücenme ! Bizler pek zenginiz ! Yerler, gökler, yıldızlar, güneş... hepsi bizim için yaşıyor. Arkadaş ! ^{Sıgıya} Bak ! Ne güzel, yıldızlarla donatılmış, bir taraftan güneş nurlar saçıyor, bulutlar, kervan develeri gibi öteye beriye sürükleniyor ! Bütün bunlar bizim malımız ! Üzerinde yaşadığımız yer, dünya o da bizim !.

- .. !!! ?

- Nasıl onlar bizim değil diyeceksin ? Yoksa onlardan bize fayda yok diye sormayasın ? Dinle kardeş bu fikirde yanılıyorsun, bunlardan bizlere pek büyük faydalar var ! Güneş dünyamızı ısıtıyor, nur veriyor, bizi karanlıklardan kurtarıyor. Bizler güneşi pek severiz; kuşlar, hayvanlar, bütün mahlûklar da pek severler, hatta ağaçlar, otlar, çiçekler de pek âşıktilar.

Güneş battıktan sonra dünyamız karanlıkta kalır, o vakit yıldızlar, ay bizim imdadımıza yetişir, binlerce meşalelerle göğü donatır.

Bak arkadaş şu semaya, ne süslü nakış olunmuş, ne güzel, düşün bir kere. Hiçbir padişah, hiçbir imparator bizim dünyamız kadar büyük ve güzel saray şimdiye kadar yapabildi mi ? ! ..

Evet bulutlar da bizim faydamıza çalışıyor. Onlar bizim dünyamızdan, denizlerden suları yukarı çıkarırlar, sonra bizlere yağmur yağdırırlar. Otlar, tarlalarımız, ekinlerimiz, çiçekler canlanır, dirilirler.

Arkadaş ! Üstünde yaşadığımız bu dünya, bu yeryüzü, bu bizim en kıymetli malımızdır. Çünkü bizler bunun üzerinde doğduk, ve onun üstünde kan-terlerimizi döküp çalışıyoruz, dünya bizim vatanımız ! O bizi hiç yorulmadan besliyor. Bizim yediğimiz ve içtiğimiz türlü nimetler, bu yerin üzerinde bizim kuvvetimizle hasıl oluyor. Ekmek, türlü meyveler, içtiğimiz şerbetler onun bereketli toprağında biter, etini yediğimiz, yününden elbise ettiğimiz hayvanlar onun çayırlarında otlar, yetişirler. Yediğimiz, giydiğimiz, yaktığımız, hep, hep onun toprağında vücut bulur. Türlü taşlar, mermerler hep bu yerden çıkarılır. Türlü makine-

- 10 -

ler ve edevatlar, türlü demir ve türlü kıymetli eşyalar, altın, gümüş, elmas, yakut hep bu yerden çıkar, bunları hep o yetiştirir, ve biz işçiler kol kola bunları toplarız, hallederiz, meydana getiririz,

İşçi kardaş ! Bu dünyada - yerde sana lâzım olan her şey, her türlü nimetler bulunduğu halde, bunları hep sen kendi kuvvetinle toplayıp devşirdiğin halde niçin sen yine açsın, sefilsin, bîçaresin, neden türlü felâketler, bahtsızlıklar, türlü kazalar, işkenceler, fâcialar senin boynunu büküyor ? ! Neden sen böyle fakir kalıyorsun, türlü azaplar, ölümler kanlar içinde yüzüyorsun ? !..

Kim seni bu hale getirdi, seni çalıştırdı, çekistirdi, bir yıllardan beri kanlı pençesinde seni çarpındırdı, uçurumlara kadar sürükledi, bıraktı ?

- Dinle kardaş ! Seni bu felâketlere sürükleyenleri ben sana söyleyeyim. Belki sen talih yahüt kader sürüklüyor zannediyorsun; Hayır kardaş öyle değil; seni bu felâketlere sürükleyenler; yine o dünyanın adamları; sana hâkimlik, sahiplik eden, seni köle gibi kullanan zâlimler onlar. Onlar seni zaptettikleri mülklerde, bizim kendi dünyamızda çalıştırıyor, sana taşları yardırıyor, taşları devirtiyor, yer altlarında, deniz diplerinde, ateşler içinde seni ölümler ve felâketlere mahkûm ediyor. Ve senin canın bahasına mal olan bütün zenginliğin başına oturuyor, altın saraylara hâkim ve sahip oluyor. Senin zahmetinle kazanılan bu nimetler, zenginlikler içinde türlü zevk, sefahatlar, saadetlerle ömür geçiriyordaki sen yine aç, sefil kalıyorsun ! Kardaş ! Sen bunların kimler olduğunu biliyorsun değil mi ?.. Kardaş, belki akılsızım ve cahilim de sürünüyorum diyorsun, hayır kardaş ! Senin karanlıkta, cahil kalmaña yine onlar sebep !..

Kardaş ! Güneşi görüyorsunuz ? Karanlıktan çık ! Sen bunları anla !

Hakkını al !!!

AÇIK SÜTUNLAR

ESKİ ve YENİ MEKTEPLER

Çarlık devrindeki mekteplerle bugün tesis olunmakta olan hür mekteplere bir göz gez-

- 11 -

direcek olursak, eski mekteplerin ne kadar maksattan uzak ve yeni mekteplerin ne derece mat-luba muvafık tam mânâsıyla birer dârül-irfan olduğu meydana çıkar.

Kendi nokta-i istinadını ancak halkın cehaletinde gören çarlık hükûmeti, mektepleri bir takım şerait ve resmîyata bağlayarak, ahalinin vâsi miqyasta tahsilde bulunabilmeleri-nin önünü alıyor ve bu menhus politikayı en ziyade gayri Rus milletlere karşı tatbik ediyor-du.

Devr-i istibdatta mektepler burjuva ve imtiyazlılardan mürekkep bir gürûhun yed-i in-hisarında bulunarak, diğer sınıf halkı bundan katıyyen istifade edemiyordu. Köy ve kasabalar-da açılan iptidai mekteplerinden maada tâlî ve âlî mektepler fukaralar için tamamiyle denile-cek derecede kapalı bulunuyordu: Çünkü bir adam çocuğunu mezkûr mekteplerden birisinde okut-mak için, senevî yüzlerce binlerce paralar sarfına mecbur bulunuyordu ki, bunu tabii sayısı pek mahdut ve ancak talihi yâver ve mesut çocukların âileleri yapabiliyordu.

Müstesna olarak bu mekteplere kabul edilen meccânî talebelerden ehliyet ve istidat-tan ziyade talebenin mensup olduğu ailenin idare-i mutlakaya sadakati aranılıyor ve bu su-retle bu imtiyaz da ancak memuriyye sınıfa hasr ediliyordu.

Mekteplere girebilmek için talebeler birçok mahdudiyet ve resmîyete tâbi tutuluyor ve böylece kendisinden birçok ümitler beslenişen hür dimağların paslanmasına, çürümesine se-bâp olunuyordu.

Mekteplerin talebelerde ulûm-u fûnûna muhabbet duygusunu uyandırmaktan ziyade tale-benin hergün muayyen saatlerde sınıfa devamı pedagojinin birinci düsturu olarak kabul edi-liyor, ve derse gelmediği saatler kemâl-i ihtimamla yevmâye defterine kaydedilerek ebevey-nin nazar-i tevbihine arz ediliyordu.

Ders esnasında talebelerin derece-i iktidarı, istifadesi, inkişâfı düşünülmeden ve talebeye ilim ve irfan sevgisi ilkâ ve bu hususta talebeyi teşvik etmekten ziyade, her mual-lim program mücibi icabeden dersleri vermekle iktifa ediyordu ki bu, talebelerde gayret ve kuvve-i muhakeme uyandırmak değil, bilâkis onları tembellik lâkaydlığa sevk ediyordu.

İşte bu tarz tedrisin neticesi olarak talebelerde ilim muhabbeti uyanamıyor ve on-

-12-

ların kendilerine galebe-i emel olarak ancak mektebi ikmâl edecekleri vakit alacakları kâğıt parçalarını (şehadetmane) ittihâz ediyorlardı.

Talebelerin derecesini takdir ve onların sâ'y ve gayretini arttırmak maksadıyla yapılan imtihanlar, konulan numaralar netice itibarıyla asıl maksadın kaybolmasına hizmet etmekten başka bir şeye yaramıyordular. Talebeleri ahali ile temastan men' eden mektepler, talebelerin mektep içerisinde alamadıkları gıdânın dışarıdan tedarikine mâni oluyor ve hatta onlara içtimâf ve edebî cemiyetleri ziyaret etmek de men ediliyordu. Hülâsa mektep talebenin hayat-ı hususiyyesine bile tamamiyle hâkim kesiliyordu.

Bu suretle yetişen bir mektepli ile halk arasındaki rabita kesiliyor ve her iki taraf yekdiğerinin ihtiyaçlarından bîhaber ve birbirine zıt birer kuvvet şeklini alıyordu. Diğer taraftan bu mektep istibdatını bilfiil kendi üzerinde tecrübe eden talebe aldığı terbiye mücibi, mektepten çıktığı gibi diğer kendisine tâbi adamlarını tazyike koyuluyor ve bu suretle mektepler talim ve terbiye, ulûm ve fûnûna hizmet eden birer ocak olmaktan ziyade, çarlık ve idare-i müstebidenin idâme ve takviyesini temine çalışan adamlar yetiştiren birer müessesese adını alıyorlardı.

Çarlık hükûmeti zulüm ve istibdadı kökünden ezecek ilim ve irfanla mücehhez dimağları ancak mektep sıralarında yetişeceğini bildiği için, mektepleri sıkı bir kontrol altında bulunduruyor; ve mektep ve kütüphanelerde saf, genç dimağların inkişâfına hizmet edecek ve onlarda insanlara karşı merhamet duygusu doğuracak içtimâf, hissî kitaplar yerine idare-i müstebidenin idâmesini ve onun her türlü harekâtını takdir ve tâsvip eden ruhsuz eserlerle dolduruyordu. Sınıf duvarları, en ziyade sanayi-i nefise ve fûnuna ait nefisî tablolar yerine çarların kanlı devirlerinin birer timsâlini teşkil eden kanlı levhalarla tezyîn ediliyordu.

Onlardan sonra mevki-i iktidara gelen muvakkat hükûmet ise az bir vakit devam eden müddet-i ömründe pek az haricî değişiklikten başka mektep hayat-ı dahiliyyesinde göze çarpacak hiç bir islahat meydana getiremedi.

Nihayet mektep yaşamakta olduğumuz devreye girdi ki, bunda mektep her türlü kemmiyetten ârî, her dimağın hür olarak inkişâfına meydan bırakıyor. Bu devre artık senelerdenberi esaret altında inleyen talebeler kendi meslek ve idealleri peşinden koşabilmek imkânını a-

-13-

lıyor, bu devirde artık mektep burjuvaların inhisarından kurtularak, kapıları memlekette büyük bir ekseriyet teşkil eden fakara ve işçi halklarına da geniş bir surette açılıyor.

Yaşasın hür mektep ! Yaşasın tahsil-i umumî !

Bir Mektepli

KIRIM MÜSLÜMANLARI MAARİF İŞLERİ HAKKINDA

BİR MÜŞAVERE

Kırım Müslümanları o gün bilgi (maarif) işleri hakkında müşavere etmek için Kırım Müslüman İşleri Komisarlığı tarafından Onbeş Mayıs'ta Kırım'ın : A) Siyez merkezlerinde ve büyükçe mevkilerde maarif hususlarında teşkil olunan Sosyalist Şûrâlar Teşkilâtı şubelerinden komisyon veya ki başka idarelerinden, B) Akmescit, Bahçesaray, Közle ve Karasu Pazar şehirleri Müslüman muallimleri cemiyetlerinden, C) Zincirli İstitot'in mektep şûrâsından, Bahçesaray Hüner ve Sanayi Mektebinden, Akmescit Rüşdiyesinden, Akmescit Kız Sanayi Mektebinden ve Akmescit Tatar BâlâBağçesinden gönderilecek vekillerle, D) Tatar maarif işlerinde hizmeti görülen belli işçilerden çağırılmak üzere bir maarif meclisi toplanmıştır.

Bu mecliste bakılacak meseleler şunlardı:

- 1) Umumi Müslüman muallimleri siyezdinin çağırılması,
- 2) Yerli ve Bütün Kırım Müslüman muallimleri birleşmesi (ittifakı) teşkil etmek ve bunun umumî muallimler birleşimi ile olacak rabitalarını düşünmek,
- 3) Müslümanların hizmet esası üzerine, ibtidaf, orta ve hususî tahsillerini teşkil etmek,
- 4) Mektepten dış ve mektepten evvel tahsil meselesi,
- 5) Mektep ve mektepten dış tahsil için Tatar dilinde yazılacak kitap meselesi ve bunun hazırlanması için teşkilât,
- 6) Mektep ve mektepten dış tahsil için yol - başçı muallimler hazırlamak meselesi,

- 7) Mektepleri tamir meselesi,
 - 8) Müslüman iptidai mekteplerine tez vakitte muallim hazırlamak için iki yıllık pedagoji kursları açmak meselesi,
 - 9) Müslüman okutma işlerinin umumi plânı, teşkilâtı ve bunların idare yolları.
- Bu müşavere meclisi bir hazırlık şeklinde olup meclisin neticesi umumi Müslüman ocakları siyezdinde müzakereye koyulacaktır.

Meclis 15 Mayıs'ta İsmail Limanof arkadaş tarafından hazır bulunanlar arasında Tatarca bilmeyen vekillerinin de bulunması sebebiyle gösterilerek Rusça olarak açıldı⁽¹⁾ ve meclisin ne için toplandığı, maksadı ne olduğu hakkında uzunca bir nutuk söylendi. Bundan sonra Kırım Şûrâlar Cumhuriyeti Maarif Komisarlığı tarafından gönderilen bir vekil tarafından meclis selâmlandı ve Şûrâlar Cumhuriyetinin maarif işleri hakkındaki düşünceleri, bir ve müttehid çalışıcı mektep (Trudovaya Şkola) hakkında mufassal malûmat verilerek bu meclisin Şûrâlar Cumhuriyetini selâmlaması hakkında bir karar çıkarıp hükûmete takdim edilmesi teklif olundu. Bu mesele mecliste uzun uzadıya müzakere olundu. Vekillerden bir kısmı kendilerinin bu hususta selâhiyetleri olmadığını, bir kısmı ise daha umumi ve daha kuvvetli olmak için meselenin umumi Müslüman muallimleri siyezdine tehir edilmesini söyledilerse de en nihayet mecliste bulunan vekil arkadaşlar tarafından Şûrâlar Cumhuriyetini selâmlamak hususunda karar verilerek selâmlamanın suretini hazırlamak için beş kişiden ibaret bir komisyon saylandı.

Bundan sonra meclisin ruzname-i müzakeratı meselesine geçilerek komisarlık tarafından gösterilen ruzname aynen kabul olursa da usullü bir tarzda müzakere olunabilmek için ruznamedeki maddelerden birbirine taallûku olanlar birleştirilip beş grupluk bir ruzname kabul olundu. Ve siyezdlerden gelen vekillerin beyanatı dinlendikten sonra, her gruptaki meselelere bakıp, toplanacak Umumi Müslüman Siyezdine döküldü hazırlamak için birer komisyon saylanmasına kadar verilerek meclis ikinci gün toplanılmak üzere kapandı.

(1)

Mecliste Tatarca bilmeyen vekiller [yanında] Rusça bilmeyen vekiller de bulunmaktaydı. Bunun için Rusça açılması hikmetini anlayamadık.

- 15 -

TÜRKİYE'YE DAİR HAVADİS

Batum'dan motorlu kayıkla gelenlerin söylediklerine göre; Mayıs ayı başlarında İstanbul'dan alınan telgraflarda Batum, Kars, Ardahan'ın Türkiye'ye bitiştirilmesine mütteliklerin razı oldukları ve fakat Türkiye'nin yirmibeş sene müddetle İngiltere himayesi altına gireceği gibi [sözler] varmış.

Türkiye'nin başlı başına bir hükümet olarak yaşamasına nihayet veren bu haber üzerine İstanbul'da bütün memurlar işlerini terk etmişler, Damat Ferit Paşa Kabinesi ise bu haberlerin esassız olduğunu ilân ile herkesi iş başına davet etmiştir.

(Yeni Dünya) : Bu haber belki tamamen doğru değildir. Fakat Türkiye'nin Mısır halinde bir müstemleke olması Fransa ve İngiltere devletlerinin başlıca maksadı olduğunda ve Küçük Asya'da içtimaî inkılâp korkusu olması bu maksadı hemen meydana koyacaklarında şüphe yok. Fakat bu korku Avrupa'nın medenî ^{canavar} ~~çabalarını~~ hileli yollardan gitmeye mecbur ediyor.

KIRIM HABERLERİ

Kırım Müslüman Komisarlığı nezdinde tiyatro ve sahne sanatına dair bir şube tesis edilmektedir; bu münasebetle, tiyatro ve temaşa sanatına intisabı olan artist ve bütün heveskârların Mayıs 18 Pazar günü gündüz saat (5)'te Müslüman Komisarlığında olacak müşavereye gelmeleri ilân olunur.

İNGİLİZ - FRANSIZ HUDUTLARI

Silsile-i Cebel boyunca devam edip Rad kolundan Duvali'ye kadar imtidad ediyor.

- 16 -

DOLANDIRICILARIN BİRİNCİ ADAMLARI.

Harkov - Grigoryef, Kiev ve Harkov'u işgal hususunda bir üniversal ^{nest} ser etmiştir. Znamenka, Korstofka ve Piatihankl'ı işgal ile komünistleri kursuna dizmeye başlamıştır.

GRIGORYEF İLE MÜBAREZE

Kermençağ [Kremenchug] İcra Komitesi Müdafaa Şubesi teşkil edilip kendisiyle birlikte bütün hâkimiyet garnizon reisine havale edilmiştir.

Kamenev Grigoryef'e karşı gönderilen askerî resm-i geçidini kabul etmiştir. Aynı zamanda Kızıl Ordu efradının müttefiki olup Kamenev ve Ukrayna'da Dahilî İşleri Halk Komiseri Voroşilov irad-ı nutuk ederek ve bütün Kızıl Ordu inkılâbı kurtarmak için and ettiler.

Harkov - Grigoryef'in hıyaneti ki belli olur olmaz Kamenev bütün Harkov proletaryasını ayağa kaldırmıştır. Komünistlerin askerî talimi öğretme işine büyük bir hararetle teşebbüs olunmuştur. Talimlerde Kamenev de hazır olarak nutuk söylemiştir.

ZADEGÂNLARIN TARDI.

Riga - Litvanya'nın Şûrâlar Hükûmeti Baltık zadegân sınıfını ebedî olarak memleketten koğup çıkarmak hususunda bir ^{ret} dekar çıkarmıştır. Bir ^{ret} dekar ki Çar emlakinden kendi isteğiyle vaz geçenlere ve kendi medenî-i hizmetiye işçilere fayda getirenlere ait değildir.

ARKADAŞLAR !

Kızıl işçi ve köylü ordusunun fedakârane gayretleri sayesinde (Kolçak) ordusunun tecavüzünün durdurulduğu, Don cephesinde askerimizin tecavüze başladığı ve gönüllü ordunun dahi hezimete uğrayarak bütün Cenup havalisinin şûrâ (sovet) idaresine girmesi yaklaştığı bir zamanda Ataman (Grigoryef) şûrâ (sovet) idaresine karşı işyan kaldırdı. Ataman (Grigoryef) Rus mülkdarlarıyla birleşmelere karşı cenk etmiş Macar kardaşlara yardım olmak üzere kendi askerini düşman üzerine sevk edeceği yerde alçakçasına bir hainlikle şûrâ (sovet)

- 17 -

yet) Ukraynasına arkadan hançer saplıyor. (Grigoryef)'in işgal ettiği askerler tarafından birçok şûrâlar devrilmiştir. Onların maksadı Don havalisinin merkezi olan Kızıl (Ekaterinoslav)'ı ele almaktır.

Fakat Ukrayna işçileri bunu hiçbir zaman kendisine yaptırmayacaklardır.

Biz, amele ve köylü sınıflarına hıyanet edenlerin hakkından gelmeyi biliriz.

Bugün bütün işçi ve köylü kardaşlara son derece tetik ve uyanık durmak lâzımdır. Aksül-inkılâpçı kuvvetler dahilde kargaşalık çıkararak bizim çelik saflarımızı dağıtmak, parçalamak istiyorlar.

Herkes silâh altına ! Herkes halk inkılâbının müdafaasına kalkmalı !

Muvakkat Kırım Halk Komisarları Şûrâsı Kırım'da zuhur edebilecek her türlü aksül-inkılâp hareketlerini bastırmak ve Şimalî kardaşlarımıza yardım vermek için (T. Beç), (Neroslov), (Dulmaçov), (Fedkøv) ve Ordu kumandanı (Dibenko) dan müteşekkil olmak üzere bir Kırım İnkılâp Harp Komitesi teşkiline karar vermiştir.

Gerek cephede, gerek cephe genilerinde bulunan bütün kuvvetler İnkılâp Harp Komitesine tâbî bulunacaklardır.

Bütün işçi ve köylüler, bütün Kızıl Ordu efradı bu gibi mesuliyetli bir işle İnkılâp Harp Şûrâsına yardıma davet ediliyorlar.

Metin bir inkılâp inzibatı ve intizam-ı askerî ve medenî bizim hepimizi bir yerde birleştirmeli ve bize aksül-inkılâpçılar ile mücadele için şevk ve gayret verilmelidir.

İnkılâp haini (Grigoryef)'ler mahvolsun ! Yahudi kavgını için teşvikat yapanlar kahrolsun ! Yaşasın Şûnâ Hükûmeti ve inkılâb-i nizamî !

Kırım Şûrâ Cumhuriyeti Halk Komisarları Şûrâsı.
Komünist (Bolşevik) Fırkasının Kırım Oblast
Komitesi

-18-

İŞÇİ ve RENÇBER HALK MENFAATINI GÖZETİCİ "Yeni
Dünya" GAZETESİ İDAREHANESİNE

Her sene olduğu gibi bu sene de Mayıs 16'ıncı Cuma günü Akmescit kabristanlarında ki evlerin müzayedeye satılacağı işitilmiştir. Havanın bozukluğu, Mayıs yağmurunun durmadan sepelediğini nazarı itibara almayarak Cuma'dan sonra ahali mezat alacak yere (Yeni Kabristan) doğru koşuyordu.

Ahali toplandıktan sonra müzayedeye başlanılacağı vakit kabristanların müdürü Hacı Mustafa Ağanın henüz gelemediği söylenip onun gelmesine kadar beklenildi. Nihayet o geldiği gibi müzayedeye başlandı. İbtida iki kabristan için ikibin Rubleden fiyat açılıp nihayet (20) yirmibin Rubleye ellibeş kişiden müteşekkil (Peçenciler şirketi) namında bir şirket tarafından alındı. Bu alış verişe başlamazdan mukaddem her iki kabristanın müdürü ahaliye hitaben: Her kim alırsa alsın - Parasını aldığı anda üçte birini ve kalanını da hergün sattığı mahsulâtta getirip verir diye şart tayin etse de, kendi alın teriyle, zahmetleriyle çalışmak için alan bir şirket tarafından alacağını duyduğu gibi bu yerde de Nikolay zamanından kalma entrikasını göstermek için ahaliye hitaben : "Cemaat, kim de alsayarı parasını verecek" gibi tehditlerde bulunmakta idi. Lâkin artık çok tecrübeler görmüş olan işçi halk onun bu tehdidine karşı protesto ederek bundan beş dakika evvel kendi ağzıyla söylediği şartı şimdi her zaman ettiği bir haksızlık olduğu kendisine anlatıldı. Bundan sonra eski kabristan mezadına geçilerek o da (6500) altıbinbeşyüz ruble bir fiyatla satıldı. Şöyle ki her iki kabristanın mahsulâtı ümit haricinden olarak bir takım yüksek meblâğa satıldı; ortak Cenab-ı Hak bu büyüklerin işine girip te çalışacak işçi arkadaşlara kuvvet ve kıvanç göstermesini dilerim.

Kabircilerden : . Nuri

[Ayın]

- 19 -

KARADENİZ SEVAHİLİNİN ABLUKAYA ALINMASI

Odessa - Şimdi Karadeniz sevahilinde Fransız harp gemilerinden başka İstanbul'dan gelen İngiliz donanması ve Romanya küçük harp gemileri de bulunmaktadır. Sevahilin muhasarası korsanlık derecesine çıkarılmıştır. Müttefik gemileri Kırım'dan Odessa'ya hiçbir şeyin nakline müsaade vermemektedir. Muhasara İngilizlerin taht-ı idaresindedir. Küçük büyük bütün gemiler tutulup içinde bulunan bütün erzak balıkçıların erzaklarına varıncaya kadar zapt edildiler.

BATMIŞ GEMİLERİN ÇIKARILMASI

Odessa - liman idarehanesi muharebe esnasında iskelede batan gemilerin tezlikle çıkarılmasına karar vermiştir.

ÇİÇERİN VE ŞERAİT-İ SULHİYYE

Moskova - Çiçerin "İzvestia" gazetesinin muharriri ile olan musahabesinde demiştir: Almanyaya konulan yüz yirmi milyarlık tazminat-ı harbiyye - hacâmet olup bunu Almanya amelesi geceli gündüzlü çalışacak olsa bile tediyesinden âciz kalır. Fransa'ya geçen yerlerin amelesi hep kalifiye olduğundan Fransız kapitalistler ucuz amele bulmuş olacağından bu iş Fransız amelesine ağır gelecektir. Fransız hain sosyalistleri sulh-ü şeraite karşı protesto yapmak istiyorlar.

Bunlar kök salacak kapitalizmin artık yamacılık vazifesi yapan sosyalistlere mevkîlerini terk edeceklerinden korkarak amelelerin müdafii rolünü oynamaya mecbur olmuşlardır. İngiliz İtilâfçı sosyalistleri Versailles muahedesini müdafaa ediyorlar. Çiçerin bu sulh muahedesinin amele cereyanına bir davet olduğunu bildirmiştir.

BESARABYA CUMHURİYETİ

Nikolayev - Besarabya Rusya Şûrâları Cumhuriyeti ittihadına dahil olmak üzere bir

-20-

Şûrâlar Cumhuriyeti ilân olunur.

Romanya Hükûmetinin Besarabya hâkimiyeti lâğv olunuyor.

Besarabya'nın köylü ve ameleleri !

Siz Besarabya Kızıl Ordusu sıralarında bir kişi gibi dolaşmalısınız.

Bütün dünya proletaryasının dünya kapitali ile mübarezesi artık başlıyor. Emektarların galebe saatleri artık yaklaşmıştır. Kıyâm eden proletarya kendi önünde olan bütün mâniyeleri def etmelidir. Hepiniz harbe ! Hepiniz silâha sarılınız ! Hepiniz Kızıl Besarabya ordusuna giriniz ! Muzafferiyete doğru !

Yaşasın köylülerin bütün dünya sosyalizm inkılâbı ! Yaşasın bütün-bütün dünya proletaryanın hâkimiyeti ! Yaşasın Romanya zulmünden kurtarılan Besarabya ! Yaşasın Rusya Sosyalist Federasyalar Cumhuriyeti !

Bu hitapnameye kıyam eden asker ve amelelerin muvakkat hükûmeti namına Hükûmet Reisi (Lev Krivorokov) ile şu âzâlar vaz'ı imza etmişlerdir:

Plomar, Niko, , Alajyef, , Bozor, Oştak ve .

DAHİLİ HABERLER

GRİGORYEF İSYANI

Bu günlerde alınan haberlere göre Ataman Grigoryef Ukrayna Köylü ve Amele Şûrâlar Hükûmetine karşı isyan bayrağını kaldırmıştır. Onun isyanı hususunda şu yolda malûmat alınmıştır:

Kiev - Ukrayna Şûrâlar Hükûmeti Rusya Şârâlar Hükûmetiyle birlikte olarak Don havzasından Ak Sipahileri kovdu. Besarabya ve Bukevina'yı Romanya pomeşçilerinin zulmünden kurtarmaya ve dost Macaristan'a dost kolunu uzatmaya hazırlandığı bir zamanda sosyalist Ukrayna'nın düşmanları Nasarlar ve bîtaraf sosyal demokratlar yine kendi kollarını uzatmaya başladılar. Onlar ve Şûrâlar Hakimiyetini yıkmakla işe başladılar.

-21-

Bu isyanın başında Libora tarafından gelip koşulan bir Kızıl Ordu efradını kendisine meylettiren Ataman Grigoryef bulunmaktadır. Grigoryef öz askerlerine şarap içirmek ve ahalisini kestirmekle işe başlıyor.

Artık o ataman olmak hülyasına erişemeyecektir. O her taraftan bizim Kızıl Ordu ile kuşatılmıştır.

Köylü ve amele müdafaa şûrâsı harbî çareleri görmekte şuna karar verdiler:

- 1) Grigoryef ve onun bütün yardakçıları kanun haricinde ilân olunuyorlar.
- 2) Ukrayna Şûrâsının her bir garajdanı ve her bir Kızıl Ordu neferi onu olduğu yerde asmaya mecburdurlar.
- 3) Grigoryef ve onun arkadaşlarına gösterilen her bir türlü yardım Ukrayna Cumhuriyetine karşı hain sayılıp ve lâzım olan her türlü cezaya çarptırılacaktır.
- 4) Bilfiil bu işe koşulan sosyal demokratlar kızıl terör ilân olunur.
- 5) Bütün icra komitelerine, meydan-ı harp komiteleriyle ordu komandolarına Adessa ve Nikolayev'te bulunan hükümet vekillerine bütün kararların icrasına koyulmalarının lüzumu bildirilir.

Merkezî İcra Komite Reisi: Petrovki

Köy ve Amele Şûrâsının Reisi: Rakovski

Müdafaa Şûrâsının Âzâları: Boynov, Podovski, Piatakov

Harkov - Grigoryef yahudi düşmanlığı ile dolu bir universal neşretmiştir. Ahaliye müracaatında herkesin üç gün zarfında hâkimiyeti almak için silâhlanmasını talep ediyor. O, bu ihtilâlin yalnız Rakovski, Pavlenko'ya karşı olduğunu ve şûrâlar siyezini davet edeceğini vaad ediyor.

Kiev - Ukrayna Merkezî Komitesinin kabul ettiği kararlara Menşevikler Sol Sosyalistler Fırkası, Sol Sosyal Demokratlar ve Yahudilerin Komünist fırkaları iştirak etmişlerdir.

ŞORALAR MACARİSTAN'DA

Budapeşte: Macaristan Matbuat Bürosu, Çek - Slovak meydan harbinden şu haberi nakl

- 22 -

ediyor.

"Soffam havalisinde düşmanı Karpover'den kovduk. Biz dört polemet zapt ettik. Düşman tertipsiz surette Şimale doğru ric'at etmektedir. Miskolç havalisinde bir takım köyleri işgal etmiş. _____ havalisinde bizim askerlerimiz düşmanı Bodanuş'dan koğup çıkarmıştır. Bizim kolumuza iki polemet ve 27 vagon kömür geçmiştir.

Bizim askerlerin proletarya nizamı günden güne iyileşmektedir.

HARİCİ HABERLER

ALMANYA'NIN PROTESTOSU

Naöen - Müttefiklere Skopol'de bir nota takdim olunmuştur :
temin için İntsbig'te çalışan Amerika komisyonu büyük ebadda erzak ve saireden maada _____ tekerleri, otomobil _____ tekerleri, dikiş makineleri ve saire de geçirmek istiyor. Almanya Hükûmeti buna karşı protesto yapıyor. Almanya Hükûmeti Polşaya yalnız hârac-ı zaruriyye gibi şeyleri geçirmeyi üzerine almıştı. Lâkin askeri gerekleri göndermeye asla müsaade olunamaz. Almanya Hükûmeti artık daha ziyade asker ihracına müsaade edemez.

Cumartesi günü olan hükûmetin meclis-i müşaveresi mukabil sulh teklifini hazırlamaya hasr edilmiştir.

BELÇİKA ORDUSUNUN TERHİSİ:

Belçika muvakkat nâzırının söylediğine göre yüzonbeşbin kişi terhis edilmiştir. Yirmibeşbin kişi daha askerlikten irâd edilecektir.

AVUSTURYA ŞORALAR HÜKÛMETİ ARAFESİNDE

Lyon - Son vakitte gelen haberlere göre Avusturya siyasî buhran arafesinde bulunmak-

-23-

tadır. Sosyalist köylüler liberaller ile birlikte istihsalâtın sosyalizmasına karşı çıkıyorlar. Söylediklerine göre sosyalistler hükümetin başına geçeceklermiş.

SİLEZYA'NIN (VERSAILLE) SULHÜNE
PROTESTOSU

Naöen - Bütün Silezya'da Versaillesulhüne protesto makamında büyük nümayişler yapılmıştır. Hatipler düşmanları kendi tekliflerinde ısrar edecek olurlarsa ~~[vatandaşlarına]~~ bütün milletin silâhlanmasının lüzumunu söylediler.

KIZIL ORDUNUN GALEBESİ
BUDAPEŞT, BELAKON (NESACE'DEN) UKRAYNA ŞURALAR
HÜKÜMETİNE

Üç tane Ukrayna sosyalist revalusyoneri geçmiştir: İlmiye Komisarı - Lebedineş, Maarif - Nikolay Dibeçko, Maliye - Nikolenko. Ukrayna Kızıl Ordusu bu günlerde Dnestr'i geçti ve Romanya yardım kollarını dağıtıp kaçırmıştır.

AKTESTLANDIYA'DA

Riga - dan bildirildiğine göre meclis-i müessisanın meclis-i müşaveresinde Sosyal Demokratlar Fırkası de Kırmızı bayrakların kaldırılmasını, tevkif edilen in mahkemesiz olarak kurşuna dizilmesi hususunda isteklerde bulunmuştur. Ve bu meclis-i müşavere aff-ı umumî hususundaki konun lâyihası kabul edilmiştir.

HAYDUTLAR MUAHEDESİ

Naöen - Ecnebi matbuatı sulh muahedatına karşı katî surette hücum edip böyle bir sulhün ileride yine yeni muharebelerin zuhuruna sebep olacağını siyasî ve iktisadî inkılaplar doğuracağını söylüyorlar.

Nâşini: Şark Halkları Komünist Teskilâtının Merkez Bürosu
Tazicisi: Türk Komünistler Subesi

-1-

Birleşiniz Bütün Dünya Proletaryası
(Mazlum İşçi Halkları)

YENİ DÜNYA

No: 26 (Mayıs) 25 (Pazar) 1919 uncu Yıl

MÜNDERECAT

- 1- Kırım'da ecnebi teb'ası (Mustafa Suphi)
- 2- Rusya içtimaî inkılâbına dair tarihî vesikalar.
- 3- Açık sütunlar
- 4- Kırım haberleri Bakû Haberleri
- 5- Dahilî haberler
- 6- Haricî haberler
- 7-)

[Başlığın ve işindekilerin Rusçası verilmiştir.]

"Yeni Dünya" gazetesi Türk-Tatar Komünistleri Teşkilâtının nâşir-i efkârıdır.

Hergün sabahları Simferopol-Akmesçit şehrinde çıkar.

Gazetenin abone bahası:

Altı aylık : 120 ruble
Üç aylık : 65 ruble
Bir aylık : 22 ruble
Bir nüshası 80 kapık.

İLAN

İÇTİMÂ

Türk Komünistleri Merkezî Heyet-i İdaresi, Akmesçit'te bir işçi ve köylü cemiyeti açmaya karar vermiştir.

Bu cemiyetin esaslarını kurmak üzere bu ayın 25 inci pazar günü akşam saat yedide Kladbişçenskaya sokağındaki (sabık Müftüzade'nin) evinde toplanacak olan içtimâda Ak Mesçit-te bulunan bütün Türk yoldaşların behemahal gelmeleri lâzım gelir.

İşçi ve Köylü Cemiyetini açmaya memur:

İsmet

"İLAN"

Amele Sanatkâr Cemiyeti Merkez İcraat Komitesi Umum Türk şubelerinin Mayısın 25'inci günü akşam yeni Sovet saati ile " 7 " yedide Kladbişenskaya da sabık Müftüzade'nin evinde olacak mitinge gelmeleri ilân olunur.

Amele Sanatkârlar Cemiyeti
Merkez İcraat Komitesi

NAZAR-I DİKKATE

Gazetemizin mesul sermuharriri ve Komünist Bolşevikler Fırkası Kırım Müslüman Bürosu Reisi Mustafa Suphi Yoldaş ile gerek hususi ve gerek vazife ile alâkadar bir işten dolayı görüşmek isteyenler "Yeni Dünya" gazetesini idarehanesinde (Kladbişenski 30.) sabah 10'dan 11'e kadar (yeni zamanla) kabul edileceklerdir. Sair zamanlarda Mustafa Suphi Yoldaş işlerinin çokluğundan dolayı hiç bir kimseyi kabul edemeyeceğini maalesef beyan eder.

KIRIM'DA ECNEBİ TEBASI

Kırım'da Şûrâlar Hükûmeti teessüs ettikten ve türlü burjuva devletlerin konsolosları kaçıp gittikten sonra bu devletlere mensup ahali hukuk ve vezaiğe mühim ve müşkül bir vaziyette kaldılar.

Gözle ve

Son günlerde Ak Mescit, Bahçesaray, Kefe ve ~~Kızıldere~~deki ecnebi tebaları kendi aralarında ittifaklar vücuda getirerek şu müşkülü halletmek istedilerse de bu teşkilâtta Şûrâlar Hükûmetinin her işte takibettiği inkılâbî esaslara riayet olunmadığından bu cemiyetlerin ve bu ittifakların hiç bir nüfuz ve ehemmiyetleri olmayacak ve ecnebi tebasının vaziyeti eski-

[Feodosya]

[Yevpatorya]

si gibi müphem ve müşkül halde kalacaktır.

İşçi ve köylü halkın mümessili olan Şûrâlar Cumhuriyeti esasen inkılâpçılık temelinde kurulmuş bir müessese ve bir hükûmet olduğundan ancak kendi ayanında müessese ve hükûmetlerle münasebete girişebilir. Diğer taraftan memur ve konsolosları Bolşevizmden korkup kaçan hükûmetleri ise Şûrâlar hakimiyetini tanımak istemeyen ecnebi tebasının haricinde imtiyazlı muameleler etmek, imtiyazlı kanun ve haklar vermek umumiyetle Rusya ve Kırım için pek acayip ve her türlü siyasî düşüncelere mugayir telâkki olunacak bir hal olsa gerektir.

Bununla beraber, umumiyetle içtimâî inkılâbın (her) hangi teb'adan olursa olsun halk teşkilâtına hürmetini gören burjuvazya sınıfına mensup ecnebi teb'ası Şûrâlar Hükûmetine müracaatla kendi teşkilâtlarını tasdik ettirmeye ve bu muamele arkasında umumiyetle vergi ve sair tazminatı vermekten kurtulmaya yol arıyorlar.

Şûrâlar Hükûmetinin böyle yalnız burjuvalardan mürekkep resmî münasebeti, ecnebi işçi ve fukara sınıflarını zenginlerin tahakkümü altına verecek ve böylece ecnebiler sınıfı cidale mâni olacaktır.

O itibarla Kırım Şûrâlar Hükûmetinin burjuvazya esasındaki müessese ile münasebette bulunması mümkün değildir. Ancak ecnebi tebası içinde diğer bir sınıf var ki o yaşayışça, yaşayışta çektiği eziyet ve zahmetlerle ve nihayet kendisine mahsus sınıfî metâlib ile Kırım veya Rusya'daki işçi sınıfının dert ve elem ortağıdır. Beynelmilel vasatta ise umumen işçi ve fakir köylü halkı hangi millet ve hangi devlete tâbî olursa olsun birbirlerinin kuvvet ve çeşmânını teşkil ederler.

Bunun için Kırım boylarında sahipsiz kalan ecnebi teb'asından işçi, kayıkçı ve rençber yoldaşlarımızı burjuva ecnebilere ayırıp onlara başka bir gözle bakmak lâzım gelir.

Şimal ve Orta Rusya'daki tecrübelerle istinad edecek olursak görürüz ki ^{Orta} ~~Ural~~larda tâ 1917 senesinden beri bir taraftan Almanlar ve Avusturyalılarla harp ederken diğer taraftan Petrograd ve Moskova'da toplanan esirler arasında Alman ve Macar işçi ve köylü vekilleri şûrâsı teşekküle başladı.

Böylece vücuda gelen ve hakikaten proletarya esasında kurulan bu şûrâlar hem sahipsiz

- 4 -

kalmış olan kendi hemşehrilerinin bir vakit için hukukunu mahafazaya hizmet etti ve hem de ilerdeki Alman ve Macar şûrâlarının ilk temelini atmış oldu.

Bunun gibi Hazer Gölüne doğru birçok yerlerde İranlıların "Adalet" cemiyetleri, Petrograd ve Moskova'da ise Çinlilerin "Komünist" leri fukara halklar teşkilâtı vasıtasıyla kendi hemşehrilerinin her türlü menfaatlerini Rusya Hükûmeti nezdinde muhafaza ve müdafaa eylediler. Şimdi Kırım'da da yapılacak iş, tutulacak yol bundan başka türlü olamaz.

İşçi ve Köylü Hükûmeti şüphesiz ki Şimal'de, Kırım ve Orta Rusya'da yapıldığı gibi bu kare, o Hüdâ-yi Nâbit manastarlar halinde yer yer ösmeye başlayan ecnebi burjuva ittifaklarını dağıtıp, onların yerine ise işçi teşkilâtları vücuda gelmesine yardım edecekler.

Mustafa Suphi

Hamîş:

Kırım ve havalisinde Türkiye anahlisinden birçok Türk, Rum, Ermeni işçisi ve köylüsü var. Muhtelif yerlere gönderilen yoldaşlarımız bu işçi ve köylüyü bir yere toplayıp sâvetler teşkil edeceklerdir. Bu sâvetlerin merkez idaresi ise Kırım Hükûmeti huzurunda konsolosluk işlerini görebilecektir.

AÇIK SÜTUNLAR

GEÇEN HESAPLAR

Geçen yıl Bolşeviklerle Tatarların arasında vukûa gelmiş olan acıklı vakaların ne şekilde olduğu ve bunların hangi sebeplere mebnî zuhur ettiği hepimizin aklımızda olsa gerektir.

Büyük bir karanlık ve zulüm devresinden sonra içtimaiyat ve siyaset âlemine ilk atılmış olan Tatar halkının ve onun tecrübesiz başçılarının milletin bütün faydalarını görerek onu emin ve selâmet bir yoldan götürebilmelerinin mümkün olmayacağı şüphesiz idi. Şahsî yaşayışta olduğu gibi halk ve cemaat yaşayışında da muvaffak olabilmek ve sağlam, yanlışsız

?

büyümeye

-5-

menuttur.

adımlarla yürüyebilmek pek çok tecrübelerle mütevakkıftır. Mükemmel bir ibtidai mektebi bile olmayan, bütün münevver tabakası üç dört darülfünun talebesiyle, beş on yarım yamalak muallimden veya ki ticaretten gözü açılmış dört beş kişiden ibaret olan bir milletin yürüyeceği içtimaf yollarını evvelden görerek tayin etmesini talep etmek pek büyük haksızlık olmuş olur. Onun birçok yanlışlar, birçok hatalı adımlar atması gayet tabii bir şeydir.

Büyük içtimaf cereyanlarının çıkması ancak uzun asırların, ağır hayatî tecrübelerin neticesinde olur. Meselâ Bolşevizm (Komünizm) içtimaf akıntısının menbâlarını Rusya'daki Oktabr, Noyabr şu veya bu ihtilâllerinde aramak ve bunu meydana getiren âmillerin şu veya bu fabrika ameliyesi olduğunu düşünmek, çocuğun doğmasındaki sebepleri yalnız validesinde aramak ve onun aldığı tecrübe ve âdetlerini de yalnız içinde büyüdüğü evden hâsıl olduğunu düşünmek kadar sathî görücülük olmuş olur.

Bugün bütün dünya insanlığını sarmış ve bütün kâinat âleminin ve aile-i umum her cinsten çalışıcı halkların faydasını müdafaa edip "çalışmaya aş yok !" açık ve haklı düsturu nu ortaya atmış olan Bolşevizm bu basit şeklini alıncaya kadar pek çok devirler geçirmiş, pek çok aziz dimağlar ona kurban gitmiştir.

Bizim Tatar hayat-ı içtimaiyye ve fikriyyesini tetkik edecek olursak bu nevi çalışma ve faaliyetlere nerede rast geliriz ? Bunun için geçen gün gazetenizde neşr olunan İşveli Arkadaşın makalesinde Tatar halkının az bir aksiyon sayesinde her türlü kalıba gireceği düşüncesine büyük bir hak vermek lâzım gelir. Bir halkın kendisinin işlenmiş, tecrübe edilmiş bir meslek-i içtimafisi olmadıktan sonra şırınga edilen her hangi bir cereyana kapılması pek tabiidir. Bu hâl Tatar halkının gayri münevver tabakası için de aynı şekildedir. Çünkü Tatar da tekemmül etmiş, kuyurmuş ve seyr-i sınıf şeklini almış bir münevver tabakanın bulunduğu iddia etmek mümkün değildir. Tekâmül etmiş tabakalar, içtimaf hayatında taksim-i mâl ve taksim-i efkâr olmuş olan milletlerde görülebilir. Bizim gibi milli dimağı yeni doğmuş çocuklar da olduğu gibi henüz daha [ayağa] kalkamamış bir millette dün Han taraftarı olan ve bunun için bütün varını fedaya âmâde olan bir halkın bugün Komünizm gibi hayat-ı hükûmette en son ve en haklı olan bir cereyan için meyl göstermesi ve onun için çalışması hiç de tuhaf bir şey değildir.

Lâataaşın

? aknanesya
akıtansiyaBoşuli
Yeşuli

-6-

(Suznaye ile)

Halk fikrî taassublar, cehaletler, kahırlı zulümler altında yaşadıkça, bir kalıptan diğer kalıba girecek, bir çok gayri muayyen şekillere girip çıkacaktır. Biz ^{yani} veya ki kurmak istediğimiz bu işin ^{çalışı ve} halk hayatında, halkın maddî hayatı ile birlikte manevî yaşayışını da düşünmeli ve en çok bu hususta gayret etmeliyiz. Zaten Şûrâlar Cumhuriyetinin en birinci tuttuğu yol ve en ziyade gayretle çalıştığı nokta da burasıdır. Eski istibdat kahırları altında zaten karanlıklarda bırakılan çalışan halk öz hukukunu ancak onlarla müdafaa edebilir.

Lâkin bizim bu satırları yazmaktan maksadımız Şûrâlar Cumhuriyetinin muktedir kuvvetli dimağlarla çizilen ^{kanun} ~~kontrat~~larına her bir şeyi koşmak değildir. Biz onları gereği gibi anlayabilmek ve hayata tatbiki için çalışabilirsek kendimizi bahtiyar bileceğiz. Bizim söylemek istediğimiz şey bazı ^{ya göre, kendinden} üyzed ve volostlerden gelen acıklı hallerdir. Aluşta ^{den} işittiğimiz haberlere göre buralarda birçok olmayacak vakalar zuhur etmekteymiş. Meselâ geçen sene Bolşeviklerle Tatarlar arasında olan çarpışmalarda her hangi bir suretle işe karışmış olan köylüler "kontr revolusyonerlik" le itham edilerek tevkif ediliyor veya ki cezalanıyorlarmış.

Geçen sene Aluşta'daki yazıcılık eden ~~Tatar~~ bir muallimi kapamışlar. ^{Körbe göldeki} köylerden geçen sene bir hasatta çalışanları da hâkezâ okuyup yazma bilmeyen, iptidaf bir ^{tahsili} fakir bile malik olmayan bir fakir köylüyü kontr revolusyonerlikle itham etmek bilinemez ki ne dereceye kadar doğru olabilir. Eğer geçen seneki vakalar teftiş edilecek olsa Kırım'daki Tatarların yüzde seksenini mahkemeye çekmek lâzım gelecektir. Bu hususlara dair Rus ve Tatar Bolşevik gazetelerinde birçok şeyler yazıldı; mesele tamamen halledildiği halde şahsî birçok meselelerden dolayı köylülerin birbirlerinin üstüne saldırmaları hususunda gelen haberler eğer doğru ise bu hususta lâzım gelen mercilerin nazar-ı dikkatlerini celbederiz.

Zekeriya

Yeni Dünya - Gazetemiz bîtarafane yazılan her türlü fikr-i içtimâfleri yazmak esasını takip ettiğinden bu makaleyi basıyoruz.

Tatar şitabında

- 17 -

KOMÜNİST ENTERNASYONALİNİN PLÂTFORMASI

RUSYA İÇTİMÂİ İNKİLÂBINA DAİR TARİHİ VESİKALAR

(Mâba'd)

Proletaryanın galebe ve muzafferiyeti proletaryata düşman olan hükûmet teşkilâtının yıkılması ve proletaryat teşkilâtının kurulması ile temin edilir. Binaenaleyh proletaryatın burjuvazya hükûmet makinasını yıkması ve onun yerine proletaryat hükûmet makinasını dikmesi lâzımdır. Proletaryat ancak katî surette muzafferiyet kazandığı ve ancak burjuvazyanın mukavemetini katî surette kırdığı takdirde kendi evvelki düşmanlarını tedricî surette ve kendi kontrolü altında hizmete almakla onlardan istifade edebilecektir.

DEMOKRASİ ve DİKTATORA

Her hükûmette olduğu gibi proletaryat hükûmetinde dahi hükûmet bir vasıta-i icbar ve icra olup, proletaryat hükûmetinde ise bilhassa işçi sınıfını ^[u] düşmanları aleyhinde kullanılan bir âlettir. Bu hükûmetin vazifesi, inkılâbı kan deryasında boğarak söndürmek için her türlü vasıtaları istimalden çekinmeyen ^{tufeyli} iğtinamcı sınıfların bütün mukavemetini kırmak ve onların yeniden dirilemeyecek bir hale getirmektir. Diğer taraftan ise proletaryatı resmen hâkim bir sınıf haline koyan proletaryat diktatorası hakikatte muvakkat ve geçici bir tedbirden başka birşey değildir.

Burjuvazya tamamiyle mağlûp edilerek tedricen çalışıcı bir sınıf haline getirildikçe proletaryat diktatorası dahi tedrici bir surette ortadan kalkacak ^{ve} yavaş yavaş bizzat hükûmet ve onunla beraber cemiyetin sınıf taksimatı dahi yok olacaktır.

Demokrasiya yani burjuvazya demokrasiyası haddi ⁽⁻⁾ zâtında burjuvazya diktatorasının silinmesinden, hükümsüz ve kuvvetsiz bırakılmasından ibarettir. Herkesin ağzında dolaşan umumî "ifade-i milliyeye" gelince bu fikir milliyet fikri gibi mevcudiyet-i kavmiyyeden başka birşey değildir. Hakikatte cemiyet dahilinde mevcut olan şey menâfii ve maksatları yekdiğ-

münteha ?

- 8 -

rine tamamiyle bend olan sınıflardır. Burjuvazya kendi başına ehemmiyetsiz bir ekalliyeti teşkil ettiğinden bu mücerred sözden (irade-i milliye) den kendisi için istifade etmekte ve bu güzel sözün himayesi altında kendi tahakkümünü tesis ederek işçi sınıfına kendi arzu ve iradesini kabul ettirmektedir. Proletaryat ise bilâkis ahalinin büyük bir ekseriyetini teşkil ettiği halde kendi ^{MUZZAM} ~~ma'lum~~ sınıf teşkilâtını, kendi sovetlerini burjuvazya imtiyazatını yıkmak ve fevkel-^{u u} ~~sınıf~~ bir komünist cemiyeti meydana getirmek hususunda açıktan açığa istimal etmektedir.

Burjuvazya demokrasiyasının esas mahiyeti maddî vasıtalarının kifayetsizliğinden dolayı proletaryat ve yarı proletaryat sınıflarının istifade edemeyecekleri bir takım hakların ve hürriyetlerin zahiren ve resmen ilânı ve diğer taraftan da milleti işgal için kendi elinde mevcut olan bütün vasıtaları, teşkilâtı, matbuatı, yalanı, riyâyı ve parayı tamamiyle istimal etmek imkânına mâlik bulunmasıdır. Sovet Hükümetinin mahiyeti ise bilâkis proletaryat ve yarı proletaryat sınıflarına kendi haklarından ve hürriyetinden bilfiil istifade hakkını temin etmesidir. Sovet Hükümeti en iyi sarayları, evleri, matbaaları, kâğıt ve sairiyi halk matbuatının ve halk cemiyetlerinin ve halk kulüplerinin istifadesine vermektedir. Proletaryat demokrasiyası ancak bu sayede kâbil olabilir.

Burjuvazya demokrasiyası ve onun parlamentarizm usulü yalnız sözde halka idare-i hükümet işine iştirak hakkı vermektedir. Lâkin işe gelince halk ve onun vücuda getirdiği teşkilât hem kuvve-i hükümetten, hem de idare işinden uzaklaştırılmaktadır. Sovet usulünde ise halk teşkilâtı ve onlar vasıtasıyla bizzat halk kendisi hükümeti idare etmekte ve sovetler idare işine nekadar çok amele ve köylü sınıflarını celbediyorlarsa işçi halk dahi o nisbette hükümet idaresine oldukça geniş bir surette iştirak etmektedir. İnkılâpçı esnaf teşkilâtları ve kooperatifler bu suretle sovet idaresi sovetler vasıtasıyla en büyük halk tabakalarına istinad etmektedir.

Burjuvazya demokrasiyası ve parlamentarizm kuvve-i teşriyye ile kuvve-i icraiyyenin yekdiğerinden ayrı olması ve mebusların müntehipler tarafından geri davet olunamamasından dolayı hükümet ile halkı yekdiğerinden son derece uzaklaştırmaktadır. Sovet Hükümetinde ise mebusların müntehipler tarafından geri çağırılabilmesi ve kuvve-i teşriyye ile kuvve-i ic-

- 9 -

raiyyenin bir olması ve Sovyetlerin aynı zamanda heyet halinde çalışan müesseseler olması a-
hali ile hükümeti yekdiğerine bağlamaktadır. Sovyet usulünde bu beraberlik şununla kolaylaşı-
yor ki ; bu usul üzere yapılan intihaplar katî surette taksim edilen intihap dairelerinde
icra edilmeyip belki istihzarat müesseselerinin miktarına tâbî olmaktadır.

Bu suretle Sovyet usul-i idaresi proletaryat demokrasiyasına yani proletaryatın kendi
içinden çıkan ve burjuvazyaya muhalif olan bir demokrasiyanın çıkmasına imkân hazırlanmış
oluyor. Sovyet usulü sanayide çalışan proletaryata daha muntazam, siyaseten daha mükemmel ve
daha geniş teşkilâtına malik bulunmasından ve aynı zamanda inkılâp harekâtında rehber olma-
sından dolayı ilk mevki-i rüçhâni vermekte ve fakir köylülerle yarı proletaryat sınıfları
sanayî proletaryatının tahakkümü altında daima yükselmektedir. Sanayî proletaryatının (fab-
rika, zavod amelelerinin) muvakkat olan birçok rüçhâni, küçük burjuvazyaya sınıfına mensup or-
ta halli köylülerin, köy ağaları ve nüfuzlularının tesiri altından çıkarılmaları ve onlar
arasında teşkilât meydana getirilerek onların komünizm teşkilâtında kullanılmaları hususun-
da istîmal ve istifade edilmelidir.

BAKÜ HABERLERİ

AZERBAIJAN'A KARŞI SUİKAST

Azerbaycan Gazetesinden :

Sırağa gün
? Aprilin 15'inde Bakü'da Azerbaycan Cumhuriyeti aleyhine suikast hazırlığı keşfedil-
miştir. Mütesebbislerin yuvası Balahanski ile Krasnovodski sokaklarının birleştiği yerde

Yetinkentli evi olan (Glaz) Eczahanesinin altındaki bordumda (paduva) imiş. Suikastin keşfinde 6
P 1nci aşasık milisyonerlerinden bir Dağıstanlı nefer büyük bir faaliyet göstermiştir. Şöy-
le ki o mezkûr boardumda şüpheli hareketler devam ettiğini sezer sezmez tahkikata başlamış
ve derhal anlamış ki, suikastçılar gönüllü orduya adamlar kabul ediyorlar. Milisyoner de ö-
zünü yazdırmak bahanesiyle oraya gitmiş ve yazılmıştır. Böyle ki harekâtın hakikatini anlamakla gereği gibi haber toplayarak milisiya arasına haber vermiştir. Milisiya Naçalenski baş-
ta olduğu halde milisyonerler evi sarmış ve bir hayli milisyoner de boarduma girerek orada

- 10 -

büyük bir kontora ve silâh anbarı bulmuştur. Bodrumda müteaddit küçük odalarında 20 ve diğer rivayete göre 40 nefer müteşebbis müfsid de tutulmuştur. Müfsidlerin çoğu Ermenilerdir ve bunlar der-akap tevkif edilerek milisyonerlerin muhafazası altında Erkân-ı Harp Dairesine oradan da merkezî hapisaneye gönderilmişlerdir.

Bodrumda birçok kâğıtlar, senetler, yazı makinaları, telefon, telgraf aletleri ve birçok da bomba ile silâh bulunmuştur.

Senetlerden, vesikalardan anlaşıldığına göre suikastların Denikin gönüllü ordusuyla alâka ve münasebeti varmış. Hatta bir rivayete göre gönüllü ordu talama mevkiine yetiştiğinde de bunlarda içeriden harekâta başlayacaklarmış.

Müfsidler tevkif edildikten sonra militsiya Naçalneski tarafından evin etrafına gizli surette adamlar koyulmuş ve ahvâlden haberi olmayıp da oraya, bodruma gelen bir hayli arkadaşları daha tevkif edilmiştir. Bu suretle Azerbaycan istiklâliyeti aleyhine hazırlanmakta olan büyük bir suikast hazırlığı meydana çıkarılmış ve müfsidlerin yuvalarından birisi dağıtılmıştır.

ERMENİ FİRARİLERİNİN HALİ.

Ahalikelik dairesinde Ermeni firarflerinin hali tahammül edilemez bir haldedir. Bütün muharebe zamanı firarflere muavenet eden müesseseler bunlara yardım etmekten âciz kalmışlardır. Tiflis'teki Ermeni Millî Şûrâsı muavenet için oraya adam göndermiş ise de fakat ona yol verilmediğinden bu hususta muavenet gösterilememiştir. Gürcülerin yeni emirnamesine göre bunların hali bir kat daha fenalaşmıştır.

GÜRCİSTAN HABERLERİ

GÜRCİSTAN'IN PARA İHTİYACI

Gürcistan'ın son zamanlarda paraya çok ihtiyacı olduğundan Azerbaycan hükümetinden istikraz etmeye teşebbüs etmiştir. İstikraz teşebbüsü muvaffakiyetle neticelenmezse memurla-

- 11 -

ra aylık verilemeyeceğinden ve bu büyük bir hoşnutsuzluğa sebep olacağından korkuluyor.

TİFLİS DARÜLFÜNUNUNUN BAKU'YA GÖÇÜRÜLMESİ.

Aldığımız haberlere göre Gürcistan Hükûmeti Tiflis Darülfünununu idareden âciz bulunduğu onun Bakû'ya göçürülmesi ve senevî masarifinin temin edilmesi için Azerbaycan Hükûmeti nezdinde teşebbüsatta bulunmuş. Azerbaycan hükûmeti teşebbüs-i vâkii memnâniyetle kabul ederek darülfünûn için on milyon ruble tahsis eylemiştir. Darülfünûnda dersler Rusça ile beraber Türkçe olacaktır.

GÜRCİSTAN İNKİLÂP ARZESİNDE.

Tabiaten fakir sayılan Gürcistan muharebe sebebiyle daha ziyade fakr ü zaruret içinde kalmıştır. Pahalılaştıkça pahalılaştıran hayat kinyazlara, zenginlere tesir etmiyorsa da fakirlerin, işçilerin dayanamayacakları bir hale gelmiştir ki, ufak bir inkılâp hareketi kolaylıkla memleketi altüst edecektir.

GÜRCİSTAN'DA RUS MEMURLARININ HÂLİ.

Gürcistan istiklâliyetini ilân ederken devletin resmî dili de Gürcü dili olduğunu bildirmiş, tanıtmıştır. O vakte kadar hükûmet ve şehir müesseselerinde Rusça yürütülen muameleler birdenbire inkılâba uğramış ve bunun neticesiyle Rus memurları tabiatıyla kapı dışarı edilmiştir. Fakr ü zaruret içinde kalan pek çok memurlar resmî muamelesi henüz Rusça olan Azerbaycan Hükûmeti hizmetine can atmaktadırlar.

KIRIM HABERLERİ

YUNANLILAR İLE MÜZAKERAT

Bu günlerde Sivastopol'dan Averof millisiyle Yalta'ya gelmiş olan Yunan mümessille-

geni

riyle müzakerat yürütmek için Yoldaş Dibenko gelip Kırım'da kalmış olan Yunan tebaları ve onların emlak ve emvâlinin taarruzdan masuniyeti hakkında müzakerat edilmektedir. Yunan mümessilleri Rusya Şûrâlar Hükümetinin Kırım'da kalan Yunan tebaları hakkında tedabîr-i cebriyye ittihaz etmesini talep etmektedirler. Dibenko da Kırım Şûrâlar Cumhuriyeti nâmından Yunan harp gemilerinin Kırım sahillerinden uzaklaşmasını talep ediyor. Yoldaş Dibenko'nun Yunan mümessilleriyle olan müzakeratı birkaç saat devam etmiştir. Bütün mümessiller hakkında her iki taraftan müteakabil bazı tenzilât icra edilerek itilâf hasıl olmuştur. Yunanlılar kendilerinin Bolşeviklere karşı harekât-ı harbîde bulduklarını müttefiklerin cebriyle tefsir ediyorlar. Yunan zırhlısını Averof Yunanistan'a davet ediyor.

Şimdi Yalta rıhtımı yakınlarında yer almış bulunan Averof zırhlısında bulunan Yunanlıların dediklerine göre Yunanistan'da inkılâp harekâtı artmakta ve gittikçe dairesini genişletmektedir.

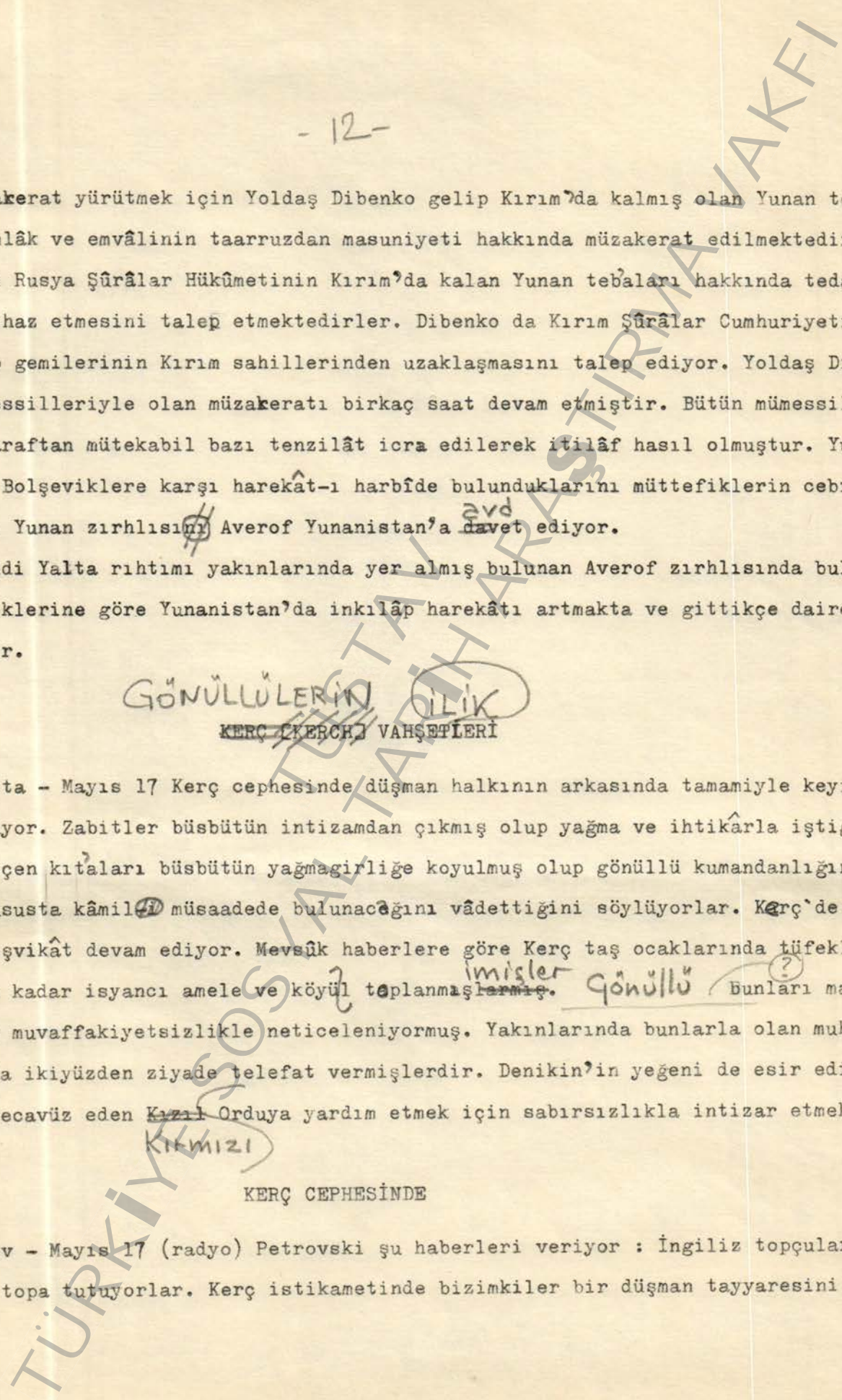
GÖNÜLLÜLERİN GİLLİK
KERÇ CEPHESİNDE VAHŞETLERİ

Yalta - Mayıs 17 Kerç cephesinde düşman halkının arkasında tamamiyle keyff bir idare hüküm sürüyor. Zabitler büsbütün intizamdan çıkmış olup yağma ve ihtikârla iştiğâletmektedirler. Çeçen kıtaları büsbütün yağmagirliğe koyulmuş olup gönüllü kumandanlığının kendilerine bu hususta kâmil müsaadede bulunacağını vâdettiğini söylüyorlar. Kerç'de gizliden gizliye teşvikât devam ediyor. Mevsûk haberlere göre Kerç taş ocaklarında tüfeklerle silâhlanmış bin kadar isyancı amele ve köyül toplanmış. Bunları mahvetmek teşebbüsleri muvaffakiyetsizlikle neticeleniyormuş. Yakınlarında bunlarla olan muharebelerde beyazlar da ikiyüzdən ziyade telefât vermişlerdir. Denikin'in yeğeni de esir edilmiştir. İsyancılar tecavüz eden Kızıl Orduya yardım etmek için sabırsızlıkla intizar etmekte imişler.

KIRMIZI

KERÇ CEPHESİNDE

Kiev - Mayıs 17 (radyo) Petrovski şu haberleri veriyor : İngiliz topçuları bizim Kerç hatlarını topa tutuyorlar. Kerç istikametinde bizimkiler bir düşman tayyaresini düşürdüler.

-13-

? in

Tayyare Akmanay istasyonundan yüz _____ ileride denize düşmüş ve yetişip gelen bir zırhlı tarafından alınmıştır. ?

DAHİLİ HABERLER

UKRAYNA DERSLERİ

Harkov - Mayıs 17 Trotski İzvestia gazetesinde neşrettiği (Ukrayna Dramları) namı makalesinde diyor ki : Grigoryef'in akılsızca başladığı isyan partizan ^{ulus-i} askerinin açık bir neticesidir. Ukrayna'da partizan devri çok uzun sürdü, ... (?) taraflarında hareket eden B çeteleri mahallî ahali tarafından kogulmuşlardır.

BEDAVA ÇOCUK BESLENMESİ

Moskova - Mayıs 10 Halk Komisarıları Şûrâsı meccanen çocuk beslemek hususunda bir doklad ilân etmiştir.

Mahallî erzak idareleri tarafından ondört yaşına kadar çocuklara verilen yiyecek maddeleri hükûmet hesabına meccanen verilecektir. Ve bunlar da gerek erzak dükkânlarından ve gerekse cemaat aşhanelerinden verilecektir. (Burada eksik var) Doklad şu zikredeceğimiz vilâyetlerin en büyük fabrika merkezine şâmil olacaktır. Arkhangel Vladimir, İvanova - Voznesenks, Kostroma, Moskova, Olonets, Petrograd, Perekop, Siverskaya, Yaroslavl ve ? bütün şubelere çocuk beslenmesine dair olan erzaktan ilk nöbette göndermek vazifesi tahmil edilmiştir.

KÖYLÜLER KOLÇAK ALEYHİNDE

(nahiye)

Vorsof - Mayıs 18. İki volostun orta ve fakir köylülerinden silâh altına alınan askerlere talim şehadetnamesi veren komisyon gitmekten imtina ederek doğrudan doğruya cepheye gönderilmelerini talep etmişlerdir. Bunlar kendilerinin sabık askerler olduklarından ta-

-14-

lime ihtiyaçları olmadığını ve amele ve köylü düşmanlarını bir an evvel mahvetmek için can attıklarını bildirmişlerdir.

ZELYONİ MUHASARADA

Askerî Halk Komisarı Podovski Yoldaş haber veriyor :

Zelyoni'nin çeteleri mahvedilmiş ve dört top, onsekiz makineli tüfek ve binden ziyade tüfek almıştır. Tripole, _____, _____ ve _____ havalileri şûrâ askeri tarafından işgal edilmişlerdir. _____ ile _____ Dinyeper'den geçip _____ istikametinde ormanlar içinde kaçıp gizlenmişlerdir. Orman muhasara altına alınmış olup _____ müstahak olduğu cezadan yakasını kurtaramayacaktır.

Evvelce _____ leri _____ havalisinde iş görmüş olan haydutlar bizim asker tarafından mağlûp edilmiş ve yağma ettiği emvali bırakıp kaçmıştır. Mezkûr havaliler tarafımızdan işgal edilmişlerdir.

AKSÜL-İNKILÂP HAREKATI İÇİN İDAM

Kiev - Mayıs 17. Kiev vilâyeti fevkalâde komisyonunun hükmüyle aksül - inkılâp harekâtında buldukları için " _____ " Gazetenin sabık sahib-i imtiyazı T. _____, F. _____, S. _____, vaktinde Dahiliye Nezareti heyetinin sabık âzâsı P. Aleksandroviç ve Ziraatçılar Cemiyetini teşkil eden S. Dalmakov kurşuna dizilerek idam edilmişlerdir.

UKRAYNA ve RUSYA MACAR AMELELERİNİN SİLÂH
ALTINA ALINMASI

Macaristan İnkılâbî Hükûmet Şûrâsı Yoldaş Çiçerin'e ve Halk Komisarları Şûrâ Reisi Yoldaş Rakovski'ye Rusya ve Ukrayna'da bulunan Macaristan amelelerine hitaben şu müracaatnameyi göndermiştir : "Bilâ / tehîr Rusya ve Ukrayna hükûmetleri tarafından askerlik hususunda teşkil edilen müesseselere müracaat ediniz ve asker yazılınız, ~~KIZIL~~ Orduda Hizmet eden KIRMIZI

- 15 -

ameleler bu davete gidiyorlar. Bize şimdi yeniden kendi kapitalistlerimizle ecnebi emperyalistlerinin iki kat boyunduruğu altına düşmek tehlikesi baş gösteriyor. Binaenaleyh bu davete icabet etmeyen amelelere ameale işine hıyanet ediciler nazarıyla bakılacak ve haklarında buna göre muamele edilecektir.

İnkılâbî Hükûmet Şûrâsı,

Hariciye İşleri Halk Komisarı : Belakun

GRİGORYEF İSYANI BİTMEK ÜZERE

Kiev - Ukrayna Şûrâlar Cumhuriyetinin bütün silâhlı kuvvetleri Başkumandanının Erkân-ı Harp Dairesinin tebligatına nazaran Grigoryef isyanı bitirmek üzeredir. Dünkü gün Şûrâ askerleri birçok mühim noktaları zaptederek Grigoryef haydutları tarafından işgal edilmiş olan karargâhı muhasara altına almışlardır. Yelisa ve Uegröd ve Kanatnaya istasyonları arasında Grigoryef çetelerinin en büyük kıtalarıyla muharebe olunmaktadır. Grigoryef'in en sadık bölüklerinden birisi teslim olmuştur : Bubrinskaya havalisinde harekât-ı askeriye güzel cereyan etmektedir.

SONKİ ÜMİT DE YIKILDI.

Yelisavetegrad - Mayıs 14. Grigoryef yardım isteyerek Mahnoya müracaat etmişse de Mahno bütün kuvvetinin Grigoryef taraftarlarını mahvetmeye sarf olunacağını ve Grigoryef'in kendisini tutup Şûrâ Hükûmetine teslim edeceğini cevaben bildirmiştir.

FEVKALÂDE KOMİSYONUN FAALİYETİ

Kiev - Mayısın altısında ameale vekilleri Şûrâsının meclisinde fevkalâde komisyonun faaliyetine dair rapor okunmuştur. Komisyon kendi işini bir intizam dahilinde icra etmektedir. Son günlere kadar komisyondan dokuz yüz onsekiz iş geçmiştir. Bunları sınıflara göre taksim edersek ; aks-i inkılâp hususunda yüzseksensekiz, haydutluk hususunda atmış bir, ihtikâr hususunda kırksekiz, memuriyetinde hıyanet etmek hususunda kırkbeş, kalp akçe kesmek 11-

- 16 -

hususunda kırküç işe bakılmıştır. Yüzelli kişi kurşuna dizilmiş, altmış kişinin malı müsadere edilmiş, onbeş kişi ceza-yi nakdiye uğratılmış, ellibir kişi Askerî İnkılâp Tribunal Mahkemesine verilmiş, altmışüç kişi cinayet şubesine verilmiş, yirmiyedi kişi garnizon naçalnisğine verilmiş, altı kişi rehin olarak tevkif edilmiş, yirmibeş kişi de âzâd edilmiştir.

AHALİYE KARŞI TAZYİKAT.

Moskova - Mayıs 15. Hariciye İşleri Komisarı Çiçerin London Hariciye Nezaretine şöyle bir telgraf çekmiştir :

Rusya Hükûmeti hususî adamlar tarafından anlamıştır ki İngiliz - Fransız Kumandanlığının emriyle Morman ahalisinden onbinlerce adamlar Cenebi işgalcilerine karşı düşmanlık besledikleri zannıyla nefy ediliyormuş. Müttefikler ahalinin Şûrâ Hükûmetine olan muhabbetini mahvedemeyeceklerini anlayıp ahaliye karşı tazyikat yapıyorlar. Bu gibi nefylere nihayet verilmesini talep ediyorum.

İSVEÇ VAPURU

Petersburg - Mayıs 15. Halk Komisarlığının haber verdiğine göre Stokholm'den Petersburg'a balta, bıçkı, saban yüklü bir vapur gelmiştir.

RMIZI
KIZIL CEPHE

Ordunun Erkân-ı Harp Dairesinden. Mayıs 15, Mayıs 15, 16'ünde Bugulma cephesinde birçok noktaları ele geçirdik. Belebey istikametinde havalisinde düşmanın ehemmiyetli kuvvetleri bizim şiddetli hücumumuza mukavemet edemeyip muharebe meydanında otuz makûl, üçyüz kadar yaralı bıraktılar. Yüzon adet esirle onbirbin fişek ve yüzelli tüfek elimize geçti. Bizim N-Fırkasının bir kısmı Abdulina'dan çıkıp Gorodetskaya'nın beş verst garbinda sekizbin kişilik bir düşman kıtasına rast geldi. Hararetli bir muharebe başlatıp ondokuz saat devam etti. Düşman mukavemet edemeyip aceleyle ricat etmeye başladı. Burada biz havalisinde ilerlemekteyiz.

Genseter

- 17 -

Kitutçof - Latof Havalisinde düşman bizim seyrek hizamızda sık saflı taburlarla tecavüz etti ise de bizim muvaffakiyetli manevramızla def edildi. Belebey istikametinde havalisinde birçok köyler elimize geçti. Bizim süvarilerimiz düşmanın hattı arkasına üç verst kadar sokulup düşmanı doğramaya başladıklarından beyazlar kaçmaya mecbur olup elimize birçok istinat noktaları geçti.

GRİGORYEF AMELELERİ ÖLDÜRÜYOR

Kermençag [Kremençug] - Mayıs 10. Görenlerin söylediklerine nazaran Bütün Ukrayna Sanatkârları Siyezdine giden Nikolayef ve [?] ~~murahhaslarını~~ hâmil olan katar Grigoryef çetelerinin eline düşmüş ve bütün murahhaslar öldürülmüştür.

ŞARK CEPHESİNDE MUVAFFAKİYET

Samara - Mayıs 13. Bir Kolçak polku mağlup edilmiş ve birçok esir, top, mitrölyöz, nakliye ve tüfekler alınmıştır. Düşmanın bir bölük askeri zabitleriyle beraber ^{RMIZI} Kızıl Ordu tarafına geçmiştir. Mağlup olan birlik, yeniden teşkil edilip Kolçak'ın kendisinin büyük ümit ^{ver} bağladığı polklardan birisidir. Istolinovak istikametinde ^{RMIZI} Kızıl Ordu kıtalarının harekâtı devam ediyor. Bugulma tarafında harekât-ı askeriye bitmek üzeredir.

RMIZI
KIZIL ASKER İLERLİYOR

Samara - Mayıs 16. (Radyo) Orenburg istikametinde bizim harekâtımız devam ediyor. Orenburg'tan elli verst şimalde Novnikinst köyüyle ikiyüz nefer esir aldık. Belebey istikametinde Belebey'in 10 verst garp tarafında bizim atlı askerlerimiz birçok köyleri zapt ettiler.

KOLÇAK AMELELERİ KURŞUNA DİZİYOR.

Samara - Mayıs 16. Sibirya gazeteleri türlü şehirlerde Şûrâ Hükümeti için çalışan teş-

- 18 -

lere
Kaldırılıyor.

kilâtlı amele gürümleri çıktığını yazıyorlar. Bunlar Kolçak jandarmaları ve polislerinin zulmünden bîzâr olanlardan mürekkep imiş. Ameleler ve köylüler Kolçak tarafından düşürülmüş oldukları açlıktan kurtulmak için isyan ediyorlar. Kolçak bunları kurşuna diziyor ve süngü-

PETROGRAD ŞİDDETLİ İDARE ELİNDE

Petrograd - Mayıs 15. Petrograd'ın dahilî müdafaası kumandanının bir emri neşrolunmuş- tur ki bu emir mucibi akşam saat onbirden sonra memurince bir kuzum olmadıkça Kızıl Ordu men- suplarına, bahriyelilere ve sivil ahaliye caddelerde gezmek men' olunuyor. Bundan başka şid- detli idare devam ettikçe şehir caddelerinde her türlü ticaret men' edilmiştir. Hükümet ve Komünal tiyatrolarından maada bütün tiyatrolar ve sinemalar kapatılmışlardır.

KİŞİNEV'İN [Kışinev] İN BOŞALTILMASI

Odessa - Mayıs 12. Kişinev'den gelenlerin söylediklerine göre Romanyalılar Kişinev'i pek gayretle boşaltıyorlarmış. Müzehane ve bütün kıymetli koleksiyonlar götürülmüştür. Ro- manya zabıtları çıktıkları hususî hanelerden bütün mobilya takımlarını da beraber götürüyor- larmış.

KARA GÜRUH TEŞKİLATI

Odessa - Mayıs 15. (Rus Halkı Hükümet İttifakı) namında bir monarşist teşkilâtı keşf edilmiş ve bütün rehberleri tevkif edilmiştir.

UKRAYNA MERKEZİ İCRA KOMİTESİNİN BERLİN ŞÛRÂSINA MÜRACAATI

Moskova - Mayıs 19. Ukrayna Şûrâları Merkezî İcrâ Komitesi Berlin Amele ve Asker ve Köylüleri Şûrâsına ve bütün Almanya Şûrâlarına şöyle bir telgrafla müracaat etmiştir:

Ukrayna Şûrâları Merkezî İcra Komitesi, Versailles Konferansının, Almanya amele ve

-19-

köylülerini umumi olarak itilâf emperyalist hükûmetlerine düşman eden sulh şeraitine karşı derin nefretini ve şiddetli protestosunu beyan eylen. Ukrayna Merkezî İcra Komitesi emindir ki Şâydeман [Scheidemann] ve Ebert Hükûmetinin İngiliz ve Fransız emperyalistlerine yaltaklanarak Alman işçi sınıfının en ileri gelen adamlarını öldürüp Şûrâlar Hükûmetine karşı nümayişkârâne bir surette emperyalistlerle birleşmeleri siyasetinin meşûm neticeleri olan bu şerait Alman işçilerinin yalnız sair şûrâ hükûmetleriyle birlikte amele ve köylü hükûmeti kurdukları bu rezillikten ve esaretten kurtulabileceğini pek açık surette isbat etmiştir.

surette

MÜTTEFİK NAKLİYESİNİN ZAPTI

Oçakof - Mayıs 10. Kortnestbmbil'e kıymetli mallarla yüklü bir müttefik vapuru Uçakof yalılarına atılmıştır. Yükün bir kısmı Uçakof'a getirilmiştir. Uçakof'un müttefikler tarafından topa tutulduğu haberi asılsızdır.

sebebiyle

nakliye

GRİGORYEF'İN MAGLÛBİYETİ

Harkov - Mayıs 17. Zolotonoha altında geçilmez bataklıklara sürülmüşlerdir. Askerî Halk Komisarının nâibi (İzvestia) gazetesi muharririne Mahno ile Grigoryef arasında münasebet bulunduğuna dair çıkan şâyianın asılsız olduğunu tekrar teyîd etmiştir.

DİBENKO KUMANDAN. GRİGORYEF KAÇIYOR.

Harkov - Mayıs 17. Vorosilov Daire Kumandanlığına, Dibenko da Aleksandrovskdan Yekaterinislav'a kadar hareket eden Ordu Kumandanlığına tayin edilmişlerdir. Yegorov Cenup Ordusu Kumandanlığını. Grigoryef isyanı acelelikle bastırılmaktadır.

(eksik)

TÜRKİYE SOSYALİSTİK İNKILAPÇI PARTİSİ

-20-

HARİCİ HABERLER

İTİLÂFÇI SOSYALİSTLERİN SULH MUAHEDESİ HAKKINDA
MANİFESTOSU.

Lyon - Mayıs 14 (Radyo). Beynelmilel Sosyalistler Konferansı'nın İcra Komitesi bir manifesto ilân etmiş olup ^{bu} manifestoda deniliyor ki : Sulh muahedesi lâyihası bütün milletleri yeni muharebeye hazırlıyor. Komite sulh muahedesinin bazı şeraitinin bazı eski haksızlıkları düzelterek evvelce zulüm altında yaşayan bazı milletleri âzâd edeceğini mümkün görüyor ve (Cemiyet-i Akvam) meydana gelmesini selâmlamakla beraber istikbalde Avrupa sulhünün tehlikede bulunduğunu ilân ediyor ve diyor ki: Cemiyet-i Akvam milletler cemiyeti olmayıp, hükümetler cemiyeti olacak ve galip müttefiklerin elinde bir âlet olup ~~üç~~ beş adamın hükümü altında bulunacaktır.

Binaenaleyh Cemiyet-i Akvam, her milletin iştirak edebileceği bir beynelmilel adalet mahkemesi olmaktan çıkmıştır. Komite Cemiyet-i Akvama mümkün olduğu kadar tez bir zamanda Almanya ile Rusya'nın mümessillerinin girmelerini talep ediyor. Manifesto Polşa'nın emperyalist taleplerini ^[okunamıyor: "yerine getirmek" gibi bir şey olmalı] için Rusya'nın parçalanmasına karşı protesto ediyor ve konferansın hususası hakkında olan kararını ^{harfesi?} afvulunamaz bir kabahat sayıyor. Bundan başka manifesto

^{Şendon} Yarımadasının Yaponya'ya verilmesine karşı da protesto ediyor.

Almanya'nın hiçbir müstemlekeye sahip olmaması hakikati militarizmi yeniden doğuracak ve yeniden muharebeler meydana gelecektir. Manifestoya Branskinh, Grisman Renodel, Lonke, Henderson ve Mac Donald imza etmişlerdir.

Kazan

MÜSTEMLEKELERİN TALEBİ

^{Naşen} - Mayıs 12 (Radyo) Berlin Şûrâsının umumi içtimâında Müstakil Sosyalistler Alman amelelerinin sulh meselesine olan nazarlarını söyleyebilmeleri için derhal şûrâlar içtimâının davet olunmasını talep etmişlerdir.

- 21 -

MES'ULİYET EBERT İLE SCHEIDEMANN'A YÜKLENİYOR

Lyon - Mayıs 15 (Radyo) Berlin'den haber verildiğine göre Demokrat ve Katolik Fırkalarının imzaları sulhün imza edlimesine muhalif olup eğer sulh imza edilirse bunlar kendi imzalarını hükûmetten çıkaracaklarmış, Müstakil Sosyalistlerin mümessili Gaaze Meclis-i Müessisanda demiştir ki: Gazetelerin yazdığına göre eğer Scheidemann istifa ederse bizler hükûmet teşkil edip imza edecekmişiz. Benim fraksiyam bu meseleyi reddeder. Harp istikrazatına rey vermiş ve Pan - Cermanist harekâtında hükûmete el tutmuş olan Scheidemann ve Ebert harp hususunda mes'ul olup sulh mes'uliyeti de bunlara yüklemek iktizâ eder. Müstakil Sosyalistler mes'uliyeti üzerlerine almak istemiyorlar.

SCHEIDEMANN HÜKÜMETİNİN İSTİFASI İHTİMALİ

Lyon - Mayıs 13. Bugün Versaille'da iki Alman murahhasının verdikleri cevaba Almanya'nın sulhü imza etmekten imtinâ diye bakılıyor. Almanya'da son günlerde vukûa gelen hadisat murahhaslardan bazılarının değiştirilmesinin mümkün olduğunu göstermiştir. Bütün Alman Hükûmetinin istifa verip sulhü imza etmek mes'uliyetini Müstakil Sosyalistler bırakacakları muhtemeldir.

ALMAN-AVUSTURYA İTTİFAKININ BİTİRİLMESİ.

Lyon - Mayıs 12 (Radyo). Berlin'den haber verildiğine göre Alman - Avusturya ittifağı meselesi kapatılmıştır. Avusturya ittifaktan imtina ediyor.

TÜRKİYE'DE TERHİS EDİLEN ASKERLERİN İSYANI

Odessa Mayıs 13. Anadolu'da askerlerin terhisi pek yavaş gidiyor. Aç askerler memleketlerine gönderilmelerini talep ediyorlar. Aç ahali de bunlara el tutuyorlar. Müttefikler Anadolu'ya erzak getiren yegâne vasıta olan Türkiye ticaret gemilerini zapt etmişlerdir. Binlerce Türk gençleri itilâf devletlerinin sayesinde açlıktan ölmeye mahkûmdurlar.

Sunmel: (?) de âsî askerler iki büyük Türk vapurunu ele geçirmiş olup bunlarla asker-

-22-

Islahatları

terk-i

lere erzak taşıyorlarmış. Hükümet ve hususî ^{Islahatları} depoları isyancılar elindedir. Her yerde Türk işgal ilân edilmiş ve nümayişler yapılmakta imiş. Bu harekâta rehberlik eden Mistakil Genç Türklerden olup komünist programını ve toprakların umumileştirilmesini kabul eden Rıza Tevfik Beydir.

olmuştur.

AFGANİSTAN'DA KARDAŞ MUHAREBELERİ

Taşkent-Mayıs 14. Afganistan işlerine dair haberlere ilâve Kâbil'den Buhara tarikiyle resmî olarak bildiriliyor : Şimdiki Emir'in amcası ve merhum Emir'in kardaşı Afganistan tahtına tâlip çıkıyormuş. Han kaçmış olup onun adamları takibata ve idamlara dūçar ediliyormuş. Mezar-ı Şerif havalisinde yeni Emir'i tanımak istemeyen zabitlerden yüz kadar adam tevkif edilmişlerdir. Bunun neticesi olarak yeni Emir'in askerleriyle ^{tlb} tabil-i hükümetin arasında silâhli müsademe vücuda gelmiş, fakat katf bir netice de hasıl olamamıştır. Yeni Emir İmamullah Han bir doklad ^{dekred} çıkarmış ve yedi seneye kadar bütün vergilerin ^{ve bilârek} alınmayacağını vâdetmiştir. Orduya da muharebeye hazır bir halde kışlalarda bulunması emredilmiştir. Mezar-ı Şerifin yeni valisi tevkif edilip muhafaza altında ^{Kabil'e} kaleye gönderilmiştir.

MACARLARIN MUZAFFERİYETİ

Budapeşte - Mayıs 14 (Radyo). Macaristan Kızıllı Ordusu cephesinden gelen sonki haberler pay-i tahtta umumî sevinçleri mucip olmuştur. Romanya ve Cenubî Slavyan cephelelerinde tebeddül yoktur. Çek - Slovak cephesinde ^{RMIZI} Kızıllı taburlar büyük muvaffakiyetler elde etmişlerdir. ^{RMIZI} Bütrok, Minös, Nikalesalva mevkîlerinden maada askerlerimiz Siolop demiryolu iltisak noktasını almışlardır.

MACARİSTAN KIZIL ORDUSUNDAN KORKUYORLAR

Luğalo - Mayıs 13 (Radyo). Avusturya burjuvazya matbuatı müttefik askerlerinin yakın bir zamanda Budapeşte'ye olan tecavüzlerini durduracaklarını zannediyorlar. Müttefik askerlerinin kumanda heyeti Şurâ Hükümetine sadık olan Kızıllı Ordusunun ^{RMIZI} mebusane müdafaa etmesini

TÜRKİYE SİYASİYATIRMAKAFI

Bolşeviklerle muharebelere iştirak eden askerî bazı yerlerde mukavemet edemeyerek dağlara kaçıyorlar. 458

- 23 -

den korkarak Budapeşte'nin yakınlarında umumi muharebe yapmaktan çekiniyorlar. Fakat müttefikler Macaristan aksî inkılâpçılarının Macar Şûrâ Hükûmetini devireceğini ümit ediyorlar.

UFAK YER SAHİPLERİNİN VERGİLERDEN AZAD EDİLMESİ

Budapeşte - 14 Mayıs (Radyo). Bütün ufak arazi sahiplerini vergilerden âzâd etmek hususunda bir doklad çıkarılmıştır. Bunda ufak bağcılar ve bağ üzerinde olan binalar da dahildir.

SİBİRYA'DA KIYAM

Moskova - Mayıs 16 (Radyo) Aksayşarkta kardeş muharebesi Zanel oblastına sirayet etmektedir.

Ufa'da neşr olunan (Velikaya Rusya) namı beyaz guvardiya gazetesinin yazdığına göre, birinci Bolşevik askerleri Gölküde, Rozuçinski ve Şişkonstansialarında ve bunlara yakın bulunan madenlerde görünmüşlerdir.

Nerçinsk ile telgraf münasebeti kesilmiştir.

Aynı zamanda Sibirya Bolşeviklerinin başka kıtaları Aleksandrovski Zavosti Mangeloga-bi ve Avkop - Kazinovski Stansiyası almışlardır. Bolşeviklere köylüler ve ameleler yardım ediyorlar.

ALMAN AVUSTURYA TİCARET DONANMASININ TALİHİ

Lyon - Mayıs 15 (Yaponya Radyosu) Alman Avusturya ticaret donanmasının müttefik hükümetler arasında taksim edilmesi muhtemeldir ki, bu suretle bunların muharebede kaybettikleri donanmanın yüzde kırkbeşi ödenmiş olacaktır. Yaponya murahhasları Yaponya'nın kaybı için para ile tazminat almak talep ediyorlar.

-24-

RUS MESELESİ

Karnarodan - Mayıs 11. Sulh konferansı Rus meselesinin hallini büsbütün (Cemiyet-i Akvam)'a havale etmeye karar vermiştir.

VERSAILLES KONFERANSI ALEYHİNDE

İki milyon ameleden müteşekkil Fransız hizmet konfederasyonu Versailles konferansının faaliyetini tenkid ve muvazeze eden bir karar çıkarmıştır. Protestoda deniliyor ki : Bizim diplomatlarımız bize şimdi öyle bir Cemiyet-i Akvam teklif ediyorlar ki büsbütün Wilson Programına muhalif geliyor. Milletler, askerî bütçeyi doldurmak için vergi vererek daimî bir surette ızdırap çekmeye mecbur edilemezler. Konfederasyon, sosyalist teşkilâtlarının efkâr-ı umumiyesini bu vaziyete karşı mübarezeye davet ediyor.

Paris'te ve Sen departmanında sendikalistler tarafından birçok mitingler tertip edilmiş olup hizmet müddetinin sekiz saat tayin edilmesi, bütün siyasî mücrimlere afv-ı umumî ilân edilmesi, Rusya işlerine müdahale edilmemesi, sönür ve idare-i şedîdenin lâğvedilmesi talep edilmiştir.

İRLANDA MECLİS-İ MÜESSİSANI

Moskova - Mayıs 15. Milan'da neşredilen (Sekolo) gazetesinin yazdığına göre yakın bir vakitte İrlanda meclis-i müessisani içtimâ edecektir.

ROMANYA İNKİLÂP ARIFESİNDE

Odessa - Mayıs 14. Odessa'ya gelen gemicilerin söylediklerine göre Tuna limanlarında bulunan bütün ahali Romanya aleyhinde kıyam edip Romanyalıları arkadan vurmaya hazırlanıyor imişler. Son zamanlarda Kızıl Ordu'nun tecevüzü sayesinde Romanyalıların ameleler üzerinde olan tazyikatı biraz eksilmiştir. Dneper yakınlarında bulunan Romanya askerleri arasında komünist teşvikatı artmaktadır.

-25-

POLŞA'DA (Lehistan)

(✓) Naöen - Mayıs 19. Polşa'da zuhura gelen siyasî buhranın hakikî sebeplerini, Polşa'nın devlet borçlarının az bir vakit içinde dehşetli bir yekûn teşkil etmesinde aramalıdır. Umumi iktisadî vaziyet pek fenadır. Ameleler arasında teşvikat gittikçe artmaktadır. Memlekette Bolşevik efkârı pek ziyade dağılmıştır. Ordunun intizamı sarsılmıştır.

MACARİSTAN HÜKÜMETİNİN TEKZİBİ

Budapeşte - Mayıs 15 (Radyo) Viyana gazetelerinde gûya Macaristan Hükümetinin hükümeti başka ellere teslim etmek için müzakerat yürütmekte olduğu hususunda yazılan haberler münasebetiyle Macaristan Matbuat Bürosu Macaristan Hükümetinin hiçbir kimseye böyle müzakeratta bulunmadığını ve bulunamayacağını ilân ediyor. (ile)

FRANSA'DA BUHRAN

Lyon - Pahalılık dolayısıyla vukûa gelen daimî terk-i işgaller dolayısıyla Fransa'da sanayi buhranı başgöstermektedir. Banka memurlarının terk-i işgalinden dolayı bütün bankalar kapalı olup bunlar hergün milyonlarca zararlara uğramaktadırlar. Hükümet siyasî münasebetsizlik ile itham olunuyor.

KİL AMELELERİ KOMÜNİST

Kiev - Mayıs 8. Hükümet, tersanelerde bulunan gemileri, Rusya Sayet Hükümetiyle mübareze edecek olan Deniz Gönüllü Fırkasına teslim edilmek için tezden bitirilmesini emretmiştir. (e) KİL işçileri Rusyalı Kardeşlerine karşı âlet olmayı arzu etmediklerinden işten çekilmeye karar vermiş, hükümet de işçilere muvafakat etmeye mecbûr olmuştur.

WILHELM İNTİHAR İLE TEHDİT EDİYOR.

Kiev - Mayıs 8. Mahkemeye verilmek fikri münasebetiyle sabık İmparator Wilhelm kendi-

-26-

sinin böyle bir muhakemeye intiharı tercih ettiğini ve bunun sebebi de mahkûmiyet korkusu olmayıp böyle bir muhakemeyi kendisi için büyük bir tahkir saydığı olduğunu söylemiştir.

HEVESKAR ŞİİRLERİNDEN

AMELE İNKİLÂP ŞARKISI

Ey ^(hem) benim sevgili hem muazzez sahibim

Bu vücudu seninçün ateşlere atarım

Senatkârlar, ameleler, bunca gençler, işçiler

Bu evlâtlarıdır artık seni söyleyecekler

Selâm olsun o büyük yoldaşlığın adına

Dönmem geri züldür bana hem amele namına nesline

Bizler senin genç evlâdın sadıkız söz ve işte

İnkılâbı yapacağız ya ölüyoruz bu işte

Çünkü artık dayanılmaz oldu gadr ü hederler

Bu gidişle ölür millet düşmanlarımız gülerler

Selâm olsun o büyük yoldaşlığın adına

Dönmem geri züldür bana hem amele namına nesline

Amelelik bundan böyle ^{yaşayacak} işleyecek gülecek

Bu zâlimler bu gaddarlar devrilecek ölecek

Müsterih ol hem biçare hem fukara ey millet

İşçilerin şimden sonra görecekler hürriyet

Selâm olsun o büyük yoldaşlığın adına

Dönmem geri züldür bana hem amele namına nesline

M. N.

Nâşin: Sark Halkları Komünist Teşkilâtının
Merkez Bürosu / Yazıcısı:
Türk Komünistler Şubesi